

Arkeologian os. 157/2,4.1992

RÄÄKKYLÄ 7 JAAMANKANGAS PÖRRINMÖKKI

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Mika Lavento 1991

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	1
2.	PERUSTIEDOT TUTKIMUSKOHTEESTA	3
3.	KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	4
4.	KAIVAUSTEKNIikka	5
5.	KAIVAUSALUEET JA KAIVAUSHAVAINNOT	7
	5.1 ALUE 1	8
	5.2 KOEOJA 1	12
	5.3 KOEOJA 3	12
	5.4 ALUE 2	13
	5.5 KOEOJA 2	15
6.	LÖYDÖT	16
7.	IRTOLÖYTÖPAIKAT	16
8.	FOSFAATTIANALYYSI	18
9.	YHTEENVETO	18

LIITTEET:

Löytölista KM 26432:1-1079	21
Taulukot 1-5 kaivauslöydöistä	24
Karttaluettelo	26
Kartat	27
Negatiivit	64
Dialuettelo	67
Fosfaattinäytteet	68
Näytelistä	71
Valokuvat 1-24	72
Luuanalyysi	85
Radiohiiliajoitukset	87
Kairaseulonta (ks. kairauskertomus 1992)	
Kasvijäänteet	88

1. JOHDANTO

Rääkkylän Pörrinmökin kaivaukset olivat jatkoa vuonna 1990 aloitetulle projektille, jossa tutkitaan Multalan-Jaaman tien risteyksen kohdalle sattuvaa laajan kivikautisen asuinpaikan osaa valtion työllisyystyö- ja velvoitetöyöllistämishjelmien puitteissa. Alueelle aiotaan rakentaa tutkimuksien jälkeen Kiteen kaupungin lähiö.

Vuoden 1990 koekaivaus (Esa Hintikainen) selvitti asuinpaikan rajoja koekuopin ja -ojin, lisäksi kaivettiin tasokaivauksena 36 m². Vuoden 1991 tutkimuksien tavoitteena oli vapauttaa osa risteyksalueesta rakennustoiminnalle. Edellisvuoden tapaan kaivaus oli osittain koekaivausluontoinen. Fosfaattikartoituksella ja kairaseulonnalla selvitettiin asuinpaikan jatkumista Jaaman tien eteläpuolella taimikkokankaalla. Asuinpaikan alarajaa ja asuinpaikan profiilia pyrittiin määrittämään pitkin koeojin. Koeluontoisten tutkimuksien lisäksi kaivettiin kaksi suurempaa tasokaivausaluetta. Yhteensä Pörrinmökin alueella kaivettiin 10.6.-5.7.1992 292 m².

Tutkimusta johti FK Mika Lavento, piirtäjänä oli HuK Petro Pesonen ja tutkimusavustajana fil.yo Johanna Seppä. Kaivajat olivat Kiteeltä (4) ja Rääkkylästä (9): Tarja Pennanen, Ulla Toropainen, Alpo Pennanen, Eeva-Liisa Hirvonen, Tuula Rantonen, Petri Uusitalo, Markku Karttunen, Sakari Kuusinen, Anne Rautiainen, Mika Karttunen, Tuija Hirvonen, Anja Harinen ja Anja Ikonen.

Kaivaus oli samalla myös Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen opetuskaivauskohteena. Yliopiston ryhmää johtivat FL Anne Vikkula ja FK Derek Fewster. Kairaseulonta- ja fosfaattinäytteet otettiin Anne Vikkulan johdolla. Opiskelijat olivat kahdessa ryhmässä: Ryhmä 1: Ismo Malinen, Eija Puistomaa, Tuula Yli-Lääkkölä, Veli-Pekka Suhonen, Andres Tvauri, Teresa Töntsi, Raija Ylönen, Riikka Ihamäki, Pauliina Liljeblad, Harri Nyman ja Magdalena af Hällström. Ryhmä 2: Tytti Eronen, Tuija Kuusela, Marjut Mäkelä, Kari-Matti Piilahti, Anna-Kaarina Kippola, Satu Siponen, Saija Peltas, Pia Ruuttu, Kirsi Luomajoki ja Katja Vuoristo. Opiskelijat harjoittelivat kaivaustutkimuksen alkeita ja menetelmiä, he suorittivat kokonaan fosfaattitutkimuksen maaperäkairalla ja puhdistivat löydöt pääosin jo kentällä. Myös osa kartoista on heidän käsialaansa.

Jälkityöt on tehty talven 1992 aikana. Petro Pesonen on luetteloinut löydöt ja laatinut kaivauskertomuksen yhdessä Mika Lavennon kanssa, Johanna Seppä on piirtänyt kartat puhtaaksi ja luetteloinut negatiivit ja diapositiivit sekä suorittanut makrofossiilinäytteiden kellutuksen.

Hiilinäytteitä analysoidaan Helsingin yliopiston radiohiiliajotuslaboratoriossa ja makrofossiilinäytteet analysoi HuK Pirjo Jussila. Luuanalyysin suoritti Pirkko Ukkonen. Fosfaattinäytteet analysoitiin geologian laitoksella opiskelijoiden harjoitustöinä.

Helsingissä 13.3.1992

Mika Lavento, FK

Petro Pesonen, HuK

2. PERUSTIEDOT TUTKIMUSKOHTEESTA

Rääkkylä 7 Jaamankangas Pörrinmökki

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Kunta: Rääkkylä

Kylä: Täitimänniemi

Tilat ja maanomistajat: Siska 4:9, Sulo Kankkunen, Täitimänniemi,

82335 Rasivaara

Päivilä 6:15, Mikko Stepanov, Vesilinnun-
tie 17, 82500 Kitee

Multakangas 6:54, Juho Koskisen perikunta/
Rääkkylän kunta

Peruskartta 4214 10 SUOPARSAARI

Kaivauspaikan koordinaatit:

x= 6898 09, y= 495 12, z= 80-84 m mpy

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 26432:1-1079 diar. 1.8.1991

Aiemmat tutkimukset: Matti Huurre 1985, tarkastus

Matti Huurre 1986, tarkastus

Päivi Kankkunen 1987, inventointi

Esa Hintikainen 1990, koekaivaus

Aiemmat löydöt: KM 23166, 23492, 23870, 23871, 25817:1-277,

25921:1-3

3. KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Pörrinmökin kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Multalan ja Jaaman tien risteyksessä, noin 20 km Rääkkylän kirkonkylästä kaakkoon. Kiteen ja Jaaman tien risteyksessä aikoinaan sijainnut Pörrinmökki on antanut paikalle nimensä.

Vuonna 1991 kaivauksissa tutkitut alueet sijoittuvat Jaaman tien pohjoispuolelle, Multalan tien itä- ja länsipuolille (ks. peruskarttaote s.27 ja yleiskartta s.28). Irtolöytöjä kerättiin kuitenkin laajemmalta alueelta Multalan ja Jaaman tien varrelta sekä Jaaman tien eteläpuoliselta metsäalueelta (ks. kartat irtolöytöpaikoista s.29-30 ja selostukset s.16-17).

Topografialtaan paikka on länteen laskevaa kuivaa kangasmetsää. Se sijoittuu Jaamankankaan harjujakson lounaispuolelle, 80-85 m:n korkeudelle meren pinnasta. Nykyinen rantaviiva on n. kilometrin päässä etelässä (Huotinlahti) ja luoteessa (Mehonlahti). Kohde rajoittuu etelässä Lappalaissuohon ja lännessä Jokisuohon.

Asuinpaikka sijaitsee mahdollisesti kahdella muinaisella rantamuodostumalla. Rantatörmän laen päällä on tasanne, korkeus n. 83,5 - 84 m mpy; törmän tyven ja alemman terassin korkeus noudattaa 82,5 m mpy korkeuskäyrää. Tältä korkeudelta laskeutuu toinen törmä asuinpaikkaan rajoittuvalle suolle. Suon pinnankorkeus on n. 80 m mpy. Ilmeisesti jälkimmäinen törmä on varsinaisen rantatörmän ja -terassin ulappapuolelle muodostunut jyrkänparras. Kyseisen

rantamuodostuman syntyessä vesi on siis ollut n. 82,5 m:n korkeudella. Tämä sopii hyvin ns. Suursaimaan rannaksi tällä alueella. Rantamuodostuma on täällä määriteltä vuoksen puhkeamisen aikaiseksi, n. 5000 bc.¹

Asuinpaikka on osittain tuhoutunut tienrakennuksen ja siihen liittyvän hiekanoton vuoksi.

4. KAIVAUSTEKNIikka

Kaivauksella noudatettiin Hintikaisen v. 1990 käyttämää koordinaatistoa, jossa peruslinjana oli linja $y = 500$. X kasvoi pohjoiseen ja y itään. Alueet merkittiin paaluin ja naruin. Kiintopisteitä oli kaksi, joista kiintopiste 1 oli sama kuin Hintikaisen v. 1990 käyttämä (kanto). Sen korkeus on 83,93 m mpy. Korkeus tarkistettiin n. 2 km:n päässä sijaitsevalta valtakunnalliselta kiintopisteeltä, jolloin tulokseksi saatiin 83,99 m mpy. Virheen ollessa näin pieni, päädyttiin kuitenkin käyttämään vanhaa kiintopisteen korkeusarvoa. Kiintopiste 2 (kanto) oli käytössä mitattaessa alueen 2 ja koeoja 3:n eteläisintä osaa. Sen korkeus on 82,53 m mpy. Korkeudet on mitattu suoraan absoluuttisina arvoina jo kaivauksella. Kiintopisteiden sijainti on merkitty yleiskarttaan s.28.

¹ Saarnisto, Matti 1970: The Late Weichselian and Flandrian History of the Saimaa Lake Complex. Soc. Sci. Fenn. Comm. Phys.-Math. Vol. 37. Helsinki.

Kaivaminen suoritettiin 10 cm:n kerroksina ja löydöt otettiin talteen neliömetrin tarkkuudella. Esinelöydöistä ja keramiikkakeskittymistä otettiin koordinaatit ja ne vaaittiin. Alueella 2 opetuskaivauksen opiskelijat koettivat tietokonetallennusta löytöjen tarkaksi dokumentoinniksi. Tekniikka ei kuitenkaan toiminut odotetulla tavalla ja löydöt on tallennettu tälläkin alueella neliömetrin tarkkuudella. Kaikki mittaukset on suoritettu ruutujen lounaiskulmasta.

Kaikista alueista ja koeojista on piirretty 1:50 kartat kaikissa kaivetuissa tasoissa. Alueelta 1 on piirretty lieden yksityiskohtakartat 1:10 tasot 3-6 10 cm:n välein ja mahdollisen hautakuvion yksityiskohtakartat 1:10 tasot 3-6 5 cm:n välein. Liedestä piirrettiin lisäksi profiilikartta 1:10. Koeojista 1 ja 2 piirrettiin E-W -suuntaiset profiilikartat 1:25. Alueelta 1 tehtiin N-S -suuntainen profiilikartta 1:25. Lisäksi on piirretty pinta- ja pohjavaaituskartta sekä fosfaattikartta.

Tutkimusten jälkeen kaikki kaivetut alueet peitettiin Rääkkylän kunnan traktorimiehen avustuksella. Maastoon jätettiin joitakin paaluja vuoden 1992 tutkimuksia silmälläpitäen.

5. KAIVAUSALUEET JA KAIVAUSHAVAINNOT

Yleensä tutkitulla alueella oli normaali podsolimaannos, jossa huuhtoutumiskerroksen paksuus vaihteli välillä 1-5 cm rikastumis-kerroksen ollessa n. 3-10 cm:n vahvuinen. Vahvimmillaan se oli koeojan 2 länsiosassa, lähellä suota. Maaperä sisälsi hyvin vähän kiviä ja sitä oli helppo kaivaa.

Alueiden pinta-alat ja kaivetut kerrokset:

Alue 1	88 m ²	2-6 krs.
Koeoja 1	38 m ²	2 krs.
Koeoja 3	62 m ²	3 krs.
Alue 2	64 m ²	3 krs.
Koeoja 2	40 m ²	2-3 krs.
Yhteensä	292 m ²	

Alue 1 liittyy yhteen koeojan 3, koeojan 1 ja Hintikaisen v. 1990 kaivausalueen I kanssa. Koeoja 3 lähtee suoraan alueen 1 luoteiskulmasta länteen alarinteeseen kahden metrin levyisenä ja jatkuu Multalan tien toisella puolella 8 m²:n kaistaleena. Korkeuseroa tulee alueen 1 koilliskulmasta koeoja 3:n länsikulmaan hieman yli kolme metriä. Koeoja 1 lähtee Hintikaisen v. 1990 kaivausalueen I lounaisnurkasta kahden metrin levyisenä alarinteeseen länteen päin. Korkeuseroa on koeojan 1 länsi- ja itäpään välillä lähes kaksi metriä.

Alue 2 ja koeoja 2 liittyvät yhteen. Kahden metrin levyinen koeoja 2 lähtee länteen alueen 2 luoteisnurkasta ja jatkuu 20 metriä suolle päin. Korkeuseroa kertyy ojan länsi- ja itäpään välillä n. kaksi metriä.

5.1 Alue 1

Alueesta 1 kaivettiin ja dokumentoitiin kokonaan kaksi tasoa. Kolmanteen tasoon kaivettiin 20 m² ja kuudenteen n. 12 m². Alueella tavattiin kiinteinä rakenteina liesi ja mahdollinen hauta. Lisäksi alueella oli joitakin likamaaläikkiä sekä ympäristöstään poikkeava kumpare.

* Liesi ruuduissa 830-832 / 524-525 (kartat s.56-60, valokuvat 8-12, negatiivit 87364-87366, 87391, 87394-87397, 87399, 87410, 87412, 87415, 87422, diat 24247-24253, hiilinäytteet 1-6, makrofossiilinäytteet 9-14). Liedestä ei erottunut ennen tasoa 3 muuta kuin muutamia likamaaläikkiä sekä hieman hiiltä. Tasossa 3 liesi sen sijaan oli selkeästi nähtävissä ja se oli pyöreä muodoltaan. Liesi erottui ympäröivästä puhtaasta maasta lika-, noki- ja palaneena maana sekä kivinä. Liettä varten oli ilmeisesti kaivettu kuoppa. Halkaisijaltaan liesikuoppa oli n. 120 cm ja sen läpimitta kaventui hieman pohjaa kohden. Runsaimmin palaneita kiviä oli kolmannessa kerroksessa; kiviä oli kasattu 2-3 kerrokseen. Runsain, n. 10-15 cm:n paksuinen, nokikerros oli alimman kivikerroksen kohdalla ja sen alapuolella. Liesikuopassa oli kaksi uloketta, joista läntisessä oli voimakkaasti palanutta maata ja nokimaata;

se oli paksuudeltaan ainakin 20 cm. Pohjoinen uloke oli heikompi ja koostui ruskeasta likamaasta. Kivien ja noen päällä oli likamaata, samoin aivan liesikuopan pohjalla. Lieden kohdalta tai liedestä tulivat seuraavat löydöt: KM 26432:19-20 hiekkakiveä (4.krs) ja kvartsi-iskos (6.krs). Läheltä liettä, ruudusta 834/525 löytyi vihreäliuskeinen tasataltta. Liedestä otettiin useita hiilinäytteitä (näytteet 1-6), joista kaksi on lähetetty Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratorioon analysoitavaksi (näytteet 1-2). Maanäytteitä otettiin makrofossiilianalyysiä varten (näytteet 10-14).

* Mahdollinen hauta ruuduissa 824-828/523-525 (kartat s.49-55, valokuvat 5-7, negatiivit 87361, 87367, 87390, 87392-87393, 87400, 87408, 87411, 87416, 87423, diat 24243-24246, hiilinäyte 7). Läikkä erottui ympäristöstään jo toisessa tasossa ruskeutensa vuoksi. Maakerrosten katkeaminen viittaa kaivettuun kuoppaan. Kuopan reunamilla, etenkin länsilaidalla oli runsaasti soraa. Mahdollinen hautakuvio kaivettiin kolmannesta tasosta lähtien 5 cm:n kerroksissa aina kuudenteen tasoon asti. Hautakuvion koko pieneni pohjaa kohden ollen tasossa 3 n. 290 x 100-120 cm ja tasossa 6 n. 200 x 50-70 cm. Kolmannessa tasossa oli näkyvissä 200 cm pitkä ja noin 40-60 cm leveä tummanruskean likamaan alue, jota ympäröi keltaisen hienon hiekan alue lukuunottamatta länsilaitaa, jossa oli kapea soraraita. Kuvion kaakkoispuolella oli tässä ja seuraavassa tasossa näkyvissä n. 20 cm läpimitaltaan oleva nokiläikkä keltaisessa hienossa hiekassa. Tämän jälkeen kuvio pieneni pohjaa kohti, likamaa-alue jakaantui välillä kahdeksi osaksi, mutta jatkui heikkona pohjalle asti. Soraa oli kuvion ympärillä tasoon

5,5 asti, keltaista hienoa hiekkaa tasoon 5 asti. Haudan kohdalta ei tullut esinelöytöjä. 1. ja 2. kerroksesta löydettiin muutamia kvartsi-iskoksia ja saviastianpaloja sekä ruudusta 825/523 5.kerroksesta joitakin kiviä. Ilmeisesti löydökset eivät liity rakenteeseen. Haudan pohjaosasta, kerroksesta 4 otettiin hiilinäyte, joka lähetettiin analysoitavaksi Helsingin yliopiston radiohiilijoietuslaboratorioon (näyte 7). Haudasta otettiin myös fosfaattinäytteet kerroksista 4.5-6.5 koordinaateista 825.90/523.95, 824.95/523.50 ja 824.80/524.35 (fosfaattinäytteet 112-126). Lisäksi kokeiltiin ns. spray-testiä mahd. fosfaattipitoisuuksien havaitsemiseksi hautakuvion kohdalla. Molemmissa tapauksissa pitoisuudet jäivät alhaisiksi, eikä siis minkäänlaista anomaliaa voitu havaita.

* Punaiseksi värjäytynyt alue ruudussa 834/521 (kartat s.35-36). Alue havaittiin tasossa 1. Se jatkui profiiliin länteenpäin. Värjäytymän yläpuolella ei ollut kehittynyt normaalia podsoliprofiilia, turvekerros koostui n. 10 cm paksusta karikkeesta. Läikän ympäristössä oli jonkin verran huuhtoutunutta kerrosta sekä myös rikastuneita laikkuja. Todennäköisesti läikkä oli myöhäisen palon jälki. Muuallakin alueen 1 profiilissa havaittiin mahdollisia palokerroksia turpeen alla.

* Värjäytyneitä läikkiä havaittiin tasossa 1 myös ruuduissa 827/526, 825/522, 825/519 ja 829/525. Nämä läikät olivat kuitenkin pieniä.

* Kumpare ruudussa 824/517. Kumpare oli suurehko, n. 15 cm ympäristööän korkeammalle kohoava. Kumpareeseen oli syntynyt normaali podsoli-profiili.

* Profiilissa näkyvä kuoppa 1 (kartta s.61, negatiivit 87376-87377, dia 24232). Linjalla 831/527 näkyi profiilissa n. 30 cm paksu alaspäin kapeneva noki- ja palaneen maan kerros, jossa oli myös tummaa likamaata; profiilissa näkyi myös ohut nokikerros turpeen alla kuopan ympärillä, josta puuttui harmaa huuhtoutumiskerros.

* Profiilissa näkyvä kuoppa 2 (kartat s.36 ja 61, negatiivit 87375, 87380). Linjalla 834/527 ja ruudussa 834/526 tasossa 2 näkyi palaneen maan ja likamaan alue, joka profiilissa erottui 40 cm paksuna kerroksena, jossa oli palanutta ja tummaa likamaata sekä runsaasti hiiltä. Rikastunutta maata oli palo- ja likamaan alapuolisessa kerroksessa puhtaassa pohjamaassa.

* Harmaan hienon hiekan alueet 1-2 (kartat s.35-36 ,negatiivit 87376-87377, 87379, dia 24232). Ruuduissa 825/526 ja 831/526 sekä profiilissa vastaavilla kohdilla havaittiin harmaan hienon hiekan alueet, joiden kohdalla ei ollut normaalia podsolimaannosta.

* Löytöinä alueelta 1 tuli keramiikkaa, tasataltta, pii-iskos, kvartsia, asbestia, kiviä ja kivilaji-iskos. Keramiikka oli pelkästään asbestikeramiikkaa.

5.2 Koeoja 1

Koeoja 1 sijoitettiin itä-länsi -suuntaiseksi poikittain korkeuskäyriin nähden. Koeojasta kaivettiin kaksi kerrosta. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei ojasta löytynyt. Alueella oli muutamia palaneita hiililäikkiä, jotka kaivettiin kuopalle. Profiilissa nähtiin karkean hiekan vaihettuminen hienoksi hiekaksi. Kohdissa y= 506-507 ja y= 500-501 sekä 507-508 havaittiin joitakin häiriön merkkejä profiilissa. Löytöjä tuli koko alueelta hyvin vähän: hieman asbestikeramiikkaa, hioimen kappale ja kvartssia.

5.3 Koeoja 3

Koeoja 3 sijoitettiin alkavaksi alueen 1 kaakkoiskulmasta. Se kaivettiin kahden metrin levyisenä kolmessa kerroksessa. Multalan tie katkaisee koeojan, pohjoisosan y-koordinaatit ovat 494-521, eteläosan taas 480-484. Pohjoisosa on siis laajuudeltaan 54m² ja eteläosa 8m². Kiinteitä rakenteita ei tavattu; ruuduissa 834-835/497-498 oli punaiseksi palanutta hiekkaa ja likamaata rinkiä. Kyseessä lienevät tuulen kaataman puun juurakon jäännökset. Soramuodostuma havaittiin välillä y= 513-517. Löytöjä tavattiin runsaimmin aivan pohjoisen ojan länsipäästä ruuduista 834-835/494-495 ja eteläisen ojan alueelta. Eteläisestä ojasta löydettiin keramiikkaa, pii-iskoksia ja -esineitä, kvartssia, siimanpainon tai koukunvarren katkelma, asbestia ja kiillettä. Keramiikka oli pelkästään tyypillistä kampakeramiikkaa. Pohjoisen ojan löydöissä oli keramiikkaa, piiesine, kvartssia ja palanen punamultaa. Kera-

miikka on alempana koeojassa kampakeramiikkaa, lukuunottamatta yhtä asbestikeramiikan palaa ruudussa 834/495. Kampakeramiikassa on sekoitteen joukossa myös talkkimaista asbestia. Ruudusta 835/506 ylöspäin koeojassa on vain erittäin karkeasekoitteista asbestikeramiikkaa.

5.4 Alue 2

Alueella 2 ei havaittu mitään varmoja kiinteitä muinaisjäännöksiä Monin paikoin alueella havaittiin pehmeitä paikkoja, jonne tuntui ikään kuin putoavansa ja maa "kumisi". Mahdollinen selitys ilmiölle on, että maassa on näissä kohdin ollut puunjätettä tai puuainesta, joka on täydellisesti lahonnut pois ja täyttynyt myöhemmin pehmeällä hiekalla. Ruudussa 799/480 havaittiin pieni, mutta voimakas hiililäikkä 25 cm:n syvyydessä.

* Punamulta-alue ruuduissa 795-796/476-478 (kartat s.43-45, negatiivit 87328, 87343-87344, diat 24233, 24238, näyte 15). Tasokartoissa punamulta-alue on merkitty punaiseksi palaneeksi maaksi. Alue oli tasossa 1 suuruudeltaan 60 x 60 cm ja lähes pyöreä muoltaan; siihen liittyi koillispuolella puolta pienempi vaaleamman punainen alue. Tasossa 2 läikkä hajosi pienempiin osiin, sen itäpuolella näkyi pienehkö likamaa-alue. Seuraavassa tasossa läikkä oli jo hävinnyt. Punamultaläikkä oli paikoin yli 10 cm:n vahvuinen ja sisälsi runsaasti keramiikkaa. Siitä otettiin myös näytteeksi hiekkaa mahdollista analyysiä varten (näyte 15), lisäksi punamultakokkareet kerättiin talteen. Punamulta-alueen alla

olevan maan havaittiin myös "kumisevan" ja siitä tuli vielä runsaasti keramiikkaa.

* "Hajonnut liesi" ruudussa 799/480 (kartat s.43-45, näytteet 8 ja 17). Ruudussa havaittiin pieni likamaa-alue tasoissa 1-3, jossa oli paljon hiiltä; ruudussa 799/481 oli tasossa 2 palaneen hiekan alue. Yhdessä nämä voivat olla hajonneen lieden jäännöksiä. Likamaasta otettiin maanäyte (näyte 17) makrofossiilianalyysiä varten ja hiilinäyte (näyte 8), joka on lähetetty ajoitettavaksi Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratorioon.

* Löydöt olivat kaikkein runsaimmat alueella 2. Niihin kuuluu keramiikkaa, kiviesineitä, kvartssia, pii-iskos, kivilaji-iskoksia, palanutta luuta, punamultaa, asbestia, kiillettä, palanutta savea ja shamottia, pikeä tai pihkaa ja kiviä. Keramiikka on monipuolista, suuren osan koostuessa tyypillisestä kampakeramiikasta ja ns. varhaisesta asbestikeramiikasta. Joukossa on ehkä myös Kierikin tyyppin asbestikeramiikkaa sekä asbestisekoitteista kampakeramiikkaa muistuttavaa keramiikkaa. Runsaimmin keramiikkaa oli ruudussa 798/477, yli 1,5 kg, lähes kaikki kampakeramiikkaa. Keramiikka näyttää keskittyvän omille alueilleen: asbestisekoitteinen kampakeramiikkaa muistuttava keramiikka esiintyy vain alueen pohjoisreunan tuntumassa keskittymänä. Kampakeramiikkaa ja mahd. Kierikin tyyppin keramiikkaa on suunnilleen samalla alueella lähes koko kaivausalueella 2; ns. varhaista asbestikeramiikkaa sen sijaan esiintyy alueen etelälaidan tuntumassa ja suuressa määrin alueen luoteiskulmassa, koeojan tuntumassa. Kiviesineiden katkelmia on alueen 2 löydöissä seitsemän kappaletta. Näistä ehjin on liuskei-

nen siimanpaino tai koukunvarsi. Alueen koilliskulmasta löytyi neljä liuskekärjen tai launin teelmää tai katkelmaa. Hintikaisen v. 1990 löytämät liuskepiikit tulivat myös aivan koillisten ruutujen viereen tehdystä koekuopasta. Kvartsimateriaali keskittyi myös selvästi alueen koilliskulmaan.

5.5 Koeoja 2

Koeojan 2 yläosa liittyi alueeseen 2 ja siitä löytyi runsaasti keramiikkaa. Alaosasta ei tullut löytöjä. Tasoissa tai profiilissa ei nähty kulttuurikerroksen merkkejä löytöjen lisäksi. Profiilissa havaittiin normaali podsolimaannos. Rikastumiskerros oli voimakkaampi alempana, suolle tultaessa. Viimeiset löydöt suolle tultaessa tulivat ruuduista 798-799/466. Alimmat löydöt ovat ruudusta 799/466 3. kerroksesta. Nämä löydöt ovat ns. varhaista asbestikeramiikkaa ja kvartsi-iskos, näiden löytökorkeus on 80.43 ± 0.10 m mpy. Ns. varhainen asbestikeramiikka keskittyi selvästi koeoja 2:een ja aivan sen tuntumaan alueella 2. Koeojasta ei löytynyt asbestikeramiikan lisäksi kuin muutamia palasia kam-pakeramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta ja asbestia.

6. LÖYDÖT

Löytöjä on käsitelty jo edellisessä luvussa kaivausalueiden yhteydessä. Ne on kerätty yhteen ja taulukoitu liitteessä s.21-25. Luettelossa on kaikki löydöt summattu ja taulukoissa 1-5 on eri alueiden löydöt järjestetty kerroksittain.

7. IRTOLÖYTÖPAIKAT

Seuraavassa on lueteltu kaivauksen yhteydessä kerättyjen irtolöytöjen löytöpaikat (kartat s.29-30), jotka ovat enimmäkseen peräisin tien penkereistä ja hiekkakuoppien seinämistä. Irto löytöpaikka n:o 17 käsittää seulomalla saadut löydöt Pörrinmökin risteyksen luona olleesta hiekkakasasta. Löydöt seulottiin 10 mm:n seulalla ja n. puolet kasasta jäi vielä seulomatta. Hiekkakasa oli ilmeisesti peräisin tien teosta eikä löytöjen alkuperä lie kovin kaukana.

- 1 Multalan tien N-puoli, pienen metsäautotien W-puoli, tien pengeri
- 2 Multalan tien N-puoli, kaivauksilta n. 150 m E, tien pengeri
- 3 Multalan tien N-puoli, ns. hiekkakuoppa 2:n reunamilta ja tien penkereiltä sen E- ja W- puolilta

- 4 Multalan tien N-puoli, ns. hiekkakuoppa 1:n reunamilta
- 5 Multalan tien E-puoli, tien penkereestä kannon kupeesta, x= 838, y= 483
- 6 Multalan tien E-puoli, tien pengeri, x= n. 494, y= 818
- 7 Multalan tien E-puoli, tien pengeri, n. 30 m Multalan tien risteyksestä N
- 8 Multalan risteyksen SE-puoli, tien pengeri
- 9 Multalan risteyksen SW-puoli, tien pengeri, risteyksestä n. 5 m W
- 10 Huotinniemen tien W-puoli, tervahaudan NE-reunapenger
- 11 Jaaman tien S-puoli, Multalan risteyksestä n. 50 m W, tien pengeri
- 12 Huotinniemen tien E-puoli, n. 30 m tiestä E, kaatuneen kannon alta
- 13 Metsä-/taimikkoalue Multalan risteyksestä 95 m E, bussolisuu-ntaan 315
- 14 Jaaman tien E-puoli, tien pengeri, n. 150 m Multalan risteyksestä NE
- 15 Jaaman tien E-puoli, kynnetty metsäalue 82,5 m mpy terassilla, n. 20-30 m tiestä E
- 16 Jaaman tien E-puoli, tien pengeri, lähellä Jaaman risteystä
- 17 Seulontalöydöt Jaaman tien risteyksessä n. 30 m Rääkkylän-Kiteen tiestä SW ja 1-2 m Jaaman tiestä E olevasta hiekkakasasta

8. FOSFAATTIANALYYSI

Fosfaattianalyysi tehtiin kairaseulontanäytteiden yhteydessä otetuista maanäytteistä. Analyysin suorittivat Geologian laitoksen laboratoriossa opiskelijat Harri Nyman, Eija Puistomaa, Pia Ruuttu ja Håkan Vikström allekirjoittaneen johdolla. Menetelmänä käytettiin sitruunahappouuttoa ja näytteiden fosforipitoisuus (P mg/kg) määritettiin fotometrillä ²

Fosforianomalia saatiin esille mediaanin keskiarvotestillä (ks. m.t.). Analyysituloksen mukaan anomalia sijoittuu pääosin tutkitun asuinpaikka-alueen ja Jaaman tien eteläpuolelle (Huotinniemen tien itäpuolelle). Ks. fosfaattikartta s. 33. Alueella ei tehty kairaseulonnan lisäksi muita tutkimuksia. Toinen huomionarvoinen anomalia sijoittuu kaivausalueen 2 tuntumaan, Multalan tien lounaispuolelle. Muut anomaliat ovat pistemäisiä, yksittäisiä kohonneita arvoja. Hintikaisen kesällä 1990 tutkimalta ja koekuopittamalta alueelta ei otettu fosfaattinäytteitä.

9. YHTEENVETO

Rääkkylän Pörrinmökin kivikautisella asuinpaikalla kaivettiin kesä-heinäkuussa 1991 yhteensä 292 m². Työ tehtiin yhteistyönä Museoviraston ja Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kanssa. Aluetta tutkittiin kahdella tasokaivausalueella ja kolmella

² Ks. esim. Jussila, Lavento & Schulz: Maaperän fosforianalyysi arkeologiassa. Helsinki Papers in Archaeology No. 3, 1989.

koeojalla; fosfaattitutkimuksen perusteella asuinpaikka jatkuu Jaaman tien eteläpuolisellekin alueelle.

Kaivauslöydöt olivat runsaat. Suurin osa löydöistä on keramiikkaa (tyypillistä kampakeramiikkaa, ns. varhaista asbestikeramiikkaa, mahd. Kierikin tyyppin keramiikkaa ja muuta asbestisekoitteista keramiikkaa). Muu aineisto koostuu kiviesineistä, piiesineistä ja -iskoksista, kvartsi-esineistä ja -iskoksista, kivilaji-iskoksista, mahd. luuesineen katkelmasta, palaneesta luusta, palaneesta savesta, asbestista, punamullasta ym. materiaalista. Löytöjen alaraja määriteltiin n. 80.43 ± 0.10 m mpy korkeudelle. Myös irtolöytöinä kerättiin runsaasti löytöjä Multalan ja Jaaman teiden varsilta sekä seulomalla jätekasaa Jaaman tien varrella. Irtolöytöjen keramiikkamateriaali koostuu kampakeramiikasta ja asbestikeramiikasta.

Kiinteinä muinaisjäänöksinä tavattiin kuoppaliesi, josta otetut hiilinäytteet ovat ajoitettavana sekä toinen hajonnut liesi, josta myös otettiin hiilinäyte ajoitettavaksi. Molemmilla tasokaivausalueilla tavattiin mahdollinen hautakuoppa. Alueen 1 kuvio ei kuitenkaan liene hauta, sen sijaan alueella 2 tutkittu punamultaläikkä saattaa olla jäännös hautauksesta; sen alueelta löydettiin runsaasti keramiikkaa.

Pörrinmökki on erittäin laaja kivikautinen asuinpaikka-alue. Irtolöytöjä on tavattu Multalan tien varrelta n. 600 metrin matkalta ja asuinpaikka yhdistyy Mehonlahti 1 ja 2 asuinpaikkoihin n. kilometrin päässä koillisessa. Tien varrella on havaittu löytö-

jen lisäksi useita todennäköisiä asumuspainanteita. Erityisen arvokkaaksi alueen tekee monipuolinen löytöaineisto ja suhteellisen ehjänä säilynyt maisema, vain tie ja muutama pienehkö hiekkakuoppa on tuhonnut asuinpaikkaa. Tosin tie on rakennettu juuri 82,5 m mpy korkeuskäyrälle, jolla ainakin Multalan-Jaaman -tien risteysalueen löytötihentymä näyttää sijaitsevan.

On mahdollista että tutkitussa Pörrinmökin asuinpaikan osassa olisi erotettavissa kaksi asutusvaihetta, joista kaivausalue 1 edustaisi vanhempaa ja alue 2 puolestaan nuorempaa vaihetta. Kysymys liittyy olennaisesti Suur-Saimaan rantakorkeuksiin, jolle M. Saarniston tutkimuksissa annetaan korkeus n. 83 m mpy. Alemman terassin (kaivausalue 2) ollessa käytössä vedenpinnan korkeus lienee ollut n. 80.5 m, eli n. 2.5 m Saarniston antamaa korkeutta alempana. Ongelmia tulkinnalle kuitenkin tuottaa vaiheen Ka II mahdollinen pitkäikäisyys. Tutkimukset alueella valaisevat Saimaan alueen kivikauden kuvaa ja ovat erityisen arvokkaita kronologian kannalta.

LÖYTÖLISTA

Kaivauslöydöt: alueet 1-2 ja koeajat 1-3 (KM 26432:1-956)

Saviastian palat

reunapalat (koristeltu)	77	741,5
reunapalat (koristelematon)	62	144,0
reuna- tai ponttipalat (koristeltu)	4	21,5
reuna- tai ponttipalat (koristelematon)	4	13,5
ponttipalat (koristeltu)	11	115,5
ponttipalat (koristelematon)	17	47,0
kylki- ym. palat (koristeltu)	1498	5104,5
kylki- ym. palat (koristelematon)	3887	4027,0
Yhteensä	5560	10214,5

Kivilajiesineet ja -iskokset

tasataltta	1	41,0
siimanpaino tai koukunvarsi	1	3,0
hioin ?	1	910,5
nuolenkärjen tai launin katkelmia	2	2,5
siimanpainon tai koukunvarren katkelma	1	0,5
hioimen katkelma	1	10,5
nuolenkärjen tai launin teelmiä	2	8,5
kiviesineen teelmä ?	1	608,5
kivilaji-iskoksia	15	60,5
Yhteensä	25	1645,5

Piiesineet ja -iskokset

kaapimia	2	4,5
muita esineitä	5	24,0
esineen katkelmia	1	0,5
ytimiä	1	2,0
iskoksia	10	11,0
Yhteensä	19	42,0

Kvartsiesineet ja -iskokset

kaapimia	10	74,0
uurtimia tai purasimia	2	5,5
veitsiä ?	2	1,0
kourutaltoa ?	1	24,0
kärkiä ?	2	1,0
muita esineitä	6	105,5
esineen teelmiä tai katkelmia	10	29,0
ytimiä	1	3,0
säleitä	1	0,5
iskoksia	295	702,5
raaka-ainekappaleita	2	290,5
kvartsikappaleita	34	486,5
Yhteensä	366	1723,0

Luumateriaali		
luuesineen katkelma ?	1	0,5
palanutta luuta	231	11,0
Yhteensä	232	11,5
Muut		
palanutta savea	2	2,0
asbestia	27	24,0
kiillettä	7	2,0
punamultaa	62	17,5
piikkaa tai pikeä	4	1,5
shamottia	2	0,5
kiviä	4	3,5
hiekkakiveä	2	0,5
Yhteensä	110	51,5
Yhteensä	6312	13688,0

Irtolöydöt: irtolöytöpaikat 1-16 (KM 26432:957-1016)

Saviastian palat		
reunapalat (koristeltu)	4	60,0
pohjapalat (koristelematon)	1	5,0
ponttipalat (koristeltu)	1	3,0
ponttipalat (koristelematon)	1	0,5
kylki- ym. palat (koristeltu)	73	284,0
kylki- ym. palat (koristelematon)	117	152,5
Yhteensä	197	505,0
Kivilajiesineet ja -iskokset		
hioimen katkelma	1	8,0
kivilaji-iskoksia	2	1,0
Yhteensä	3	9,0
Piimateriaali		
esineen teelmä	1	3,0
iskos	1	4,5
Yhteensä	2	7,5
Luumateriaali		
palanut luu	7	2,0
Muut		
asbesti	2	4,0
Yhteensä	211	527,5

Irtolöydöt: irtolöytöpaikka 17 (KM 26432:1017-1079 seulontalöydöt)

Saviastian palat

reunapalat (koristeltu)	22	454,5
reunapalat (koristelematon)	3	5,5
ponttipalat (koristeltu)	3	11,0
ponttipalat (koristelematon)	1	0,5
kylki- ym. palat (koristeltu)	424	2550,0
kylki- ym. palat (koristelematon)	326	539,0
Yhteensä	779	3560,5

Kivilajiesineet ja -iskokset

hiotun kiviesineen katkelmia	2	6,0
hioin ?	1	9,0
kivilaji-iskoksia	2	4,0
Yhteensä	5	19,0

Piimateriaali

kaavin-purasin	1	4,0
kaavin	1	2,0
veitsi ?	1	2,5
kaapimen teelmä	1	2,0
ydin	1	30,5
iskoksia	2	3,0
Yhteensä	7	44,0

Kvartsimateriaali

kaapimen teelmä	1	7,0
iskoksia	22	98,0
Yhteensä	23	105,0

Luumateriaali

palanut luu	3	3,0
-------------	---	-----

Muut

rautapaloja	7	10,0
-------------	---	------

Yhteensä	824	3741,5
----------	-----	--------

Löydöt yhteensä	7347	17957,0
-----------------	------	---------

Taulukko 1. Löytöjen levintä alueella 1 (KM 26432:1-23)

	Määrä/paino				Yht.	
	1.krs		2.krs		3.-6.krs	
Saviastian palat	28	66,5	5	3,5		33 70,0
Kvartsimateriaali	2	2,0	3	115,5	2	4,5 122,0
Kiviesineet ja katkelmat	1	41,0				1 41,0
Kivilaji-iskokset			1	0,5		1 0,5
Asbesti			5	6,5		5 6,5
Kiviä					5	3,5 5 3,5

Taulukko 2. Löytöjen levintä koejassa 1 (KM 26432:24-30)

	Määrä/paino				Yht.	
	1.krs		2.krs		3.krs	
Saviastian palat	9	7,5	1	2,0		10 9,5
Kvartsimateriaali			3	10,5		3 10,5
Kiviesineet ja katkelmat			1	10,5		1 10,5

Taulukko 3. Löytöjen levintä koejassa 3 (KM 26432:31-150)

	Määrä/paino				Yht.	
	1.krs		2.krs		3.krs	
Saviastian palat	223	677,0	208	833,5	3	39,0 434 1513,5
Kvartsimateriaali	12	28,5	11	12,0	2	2,5 25 43,0
Piimateriaali	8	27,0	9	12,5		17 39,5
Kiviesineet ja katkelmat	1	0,5				1 0,5
Asbesti			2	2,0		2 2,0
Kiille	2	0,5	3	0,5		5 1,0
Punamulta	1	0,5				1 0,5

Taulukko 4. Löytöjen levintä koejassa 2 (KM 26432:151-225)

	Määrä/paino				Yht.	
	1.krs		2.krs		3.krs	
Saviastian palat	137	162,0	221	397,5	42	110,0 400 669,5
Kvartsimateriaali	5	5,5	5	15,5	5	5,0 15 26,0
Palanut luu					4	1,5 4 1,5
Kiille					1	0,5 1 0,5

Taulukko 5. Löytöjen levintä alueella 2 (KM 26432:226-956)

	Määrä/paino						Yht.	
	1.krs		2.krs		3.-4.krs			
Saviastian palat	1765	2446,0	2837	5381,0	81	89,0	4683	7916,0
Kvartsimateriaali	157	486,0	129	981,5	33	53,5	319	1521,0
Piimateriaali			1	2,5			1	2,5
Kiviesineet ja katkelmat	4	917,5	2	615,0	1	0,5	7	1533,0
Kivilaji-iskokset	4	36,5	9	21,5	1	2,0	14	60,0
Palanut luu	10	3,5	23	5,0	195	1,5	228	10,0
Asbesti	7	9,5	10	4,5	2	1,0	19	15,0
Kiille	2	1,0			1	0,5	3	1,5
Punamulta	37	7,0	24	10,0			61	17,0
Shamotti			2	0,5			2	0,5
Palanut savi			2	2,0			2	2,0
Pikeä tai pihkaa	4	1,5					4	1,5
Kiviä	1	0,5					1	0,5

KARTTALUETTELO

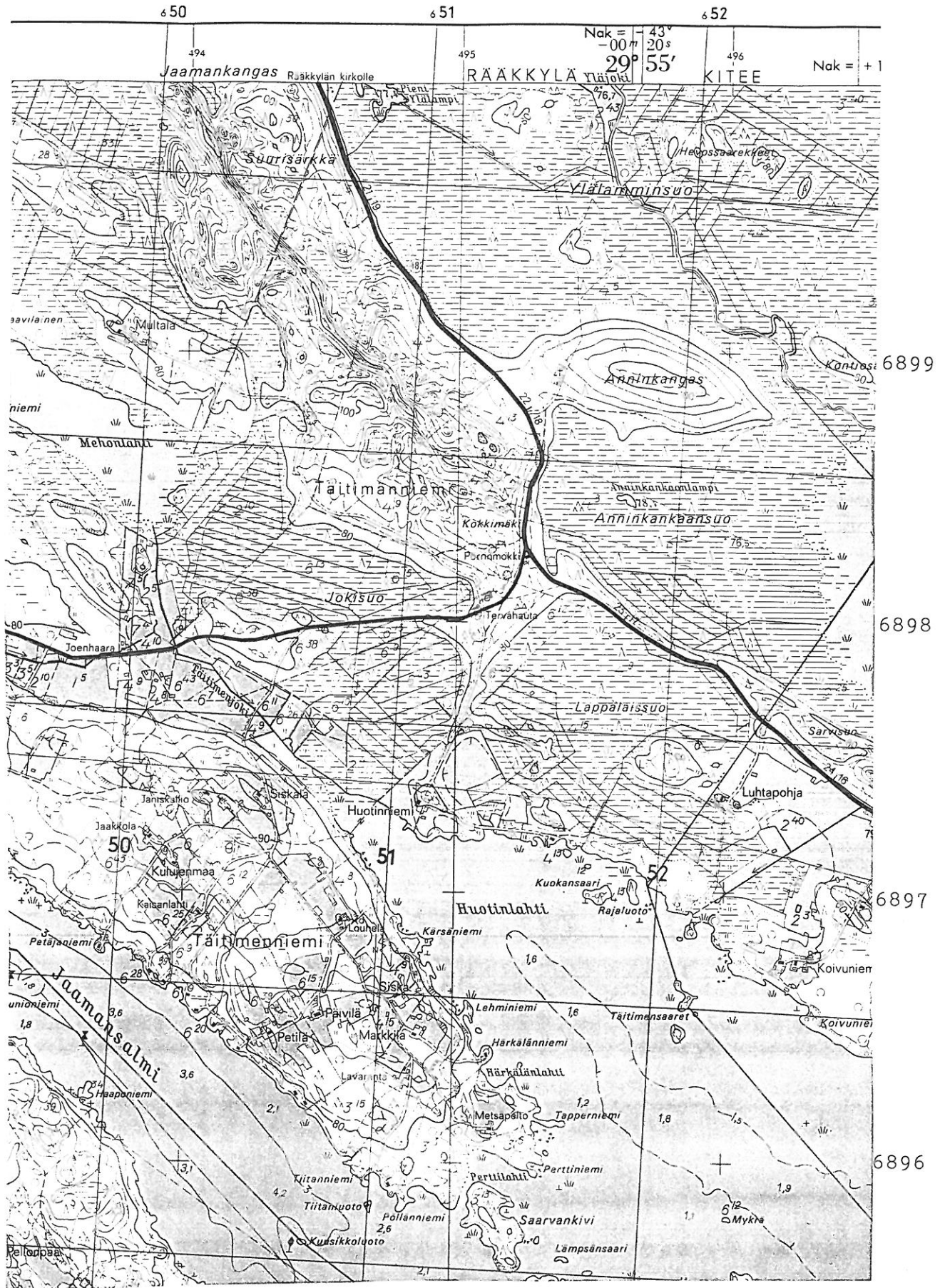
A = selitys
 B = karttakopion mittakaava
 C = muovikalvolle piirretyn kartan mittakaava
 D = muovikalvon koko
 s. = sivunumero kertomuksessa

A	B	C	D	s.
1 peruskarttaote	1:20 000			27
2 yleiskartta	1:1000	1:500	A2	28
3 irtolöytökartta	1:10 000			29
4 irtolöytökartta	1:1000			30
5 pinta- ja pohjavaaituskartta, alue 1	1:133	1:100	A2	31
6 pinta- ja pohjavaaituskartta, alue 2	1:100	1:100	A3	32
7 fosfaattikartta	1:1000	1:500	A2	33
8 pintaprofiilikartta	1:200/400	1:100/200	A2	3 4
9 tasokartta, alue 1, taso 1	1:100	1:50	A3	35
10 tasokartta, alue 1, taso 2	1:100	1:50	A3	36
11 tasokartta, alue 1, taso 3	1:50	1:50	A4	37
12 tasokartta, koeoja 1, taso 1	1:100	1:50	A3	38
13 tasokartta, koeoja 1, taso 2	1:100	1:50	A3	39
14 tasokartta, koeoja 3, taso 1	1:100	1:50	A2	40
15 tasokartta, koeoja 3, taso 2	1:100	1:50	A2	41
16 tasokartta, koeoja 3, taso 3	1:100	1:50	A2	42
17 tasokartta, alue 2, taso 1	1:100	1:50	A3	43
18 tasokartta, alue 2, taso 2	1:100	1:50	A3	44
19 tasokartta, alue 2, taso 3	1:100	1:50	A3	45
20 tasokartta, koeoja 2, taso 1	1:100	1:50	A2	46
21 tasokartta, koeoja 2, taso 2	1:100	1:50	A2	47
22 tasokartta, koeoja 2, taso 3	1:100	1:50	A3	48
23 hauta, alue 1, taso 3	1:20	1:10	A2	49
24 hauta, alue 1, taso 3,5	1:20	1:10	A2	50
25 hauta, alue 1, taso 4	1:20	1:10	A2	51
26 hauta, alue 1, taso 4,5	1:20	1:10	A2	52
27 hauta, alue 1, taso 5	1:20	1:10	A2	53
28 hauta, alue 1, taso 5,5	1:20	1:10	A2	54
29 hauta, alue 1, taso 6	1:20	1:10	A2	55
30 liesi, alue 1, taso 3	1:20	1:10	A3	56
31 liesi, alue 1, taso 4	1:20	1:10	A3	57
32 liesi, alue 1, taso 5	1:20	1:10	A3	58
33 liesi, alue 1, taso 6	1:20	1:10	A3	59
34 lieden E-W -profiili, alue 1	1:10	1:10	A4	60
35 alue 1, S-N -profiili	1:50	1:25	A2	61
36 koeoja 1, E-W -profiili	1:50	1:25	A2	62
37 koeoja 2, E-W -profiili	1:50	1:25	A2	63

Ote peruskartasta 1:20 000 4214 10 SUOPARSAARI

Kaivauspaikka merkitty punaisella.

SUOPARSAARI

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. LAVENTO 1991

YLEISKARTTA

KP1 83.93m mpy KP2 82.53m mpy

MK 4-500 1:1000

0 20m

PIIRT J. SEPPÄ

 KAIVAUSALUE 1990

 KAIVAUSALUE 1991

 FOSFAATTINÄYTE

 KIINTOPISTE

 OJA

 SORTUVA PENGER

 TILAN RAJA

 RAJAPYYKKI

 KODANPOHJA

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. LAVENTO 1991

YLEISKARTTA Irtolöytöpaikat 3-11

KP1 83.93m mpy KP2 82.53m mpy

MK ~~1:500~~ 1:1000

20m

PIIRT I SEPPÄ

KAIVAUSALUE 1990

KAIVAUSALUE 1991

POSSAATTINÄYTE

KIINTOPISTE

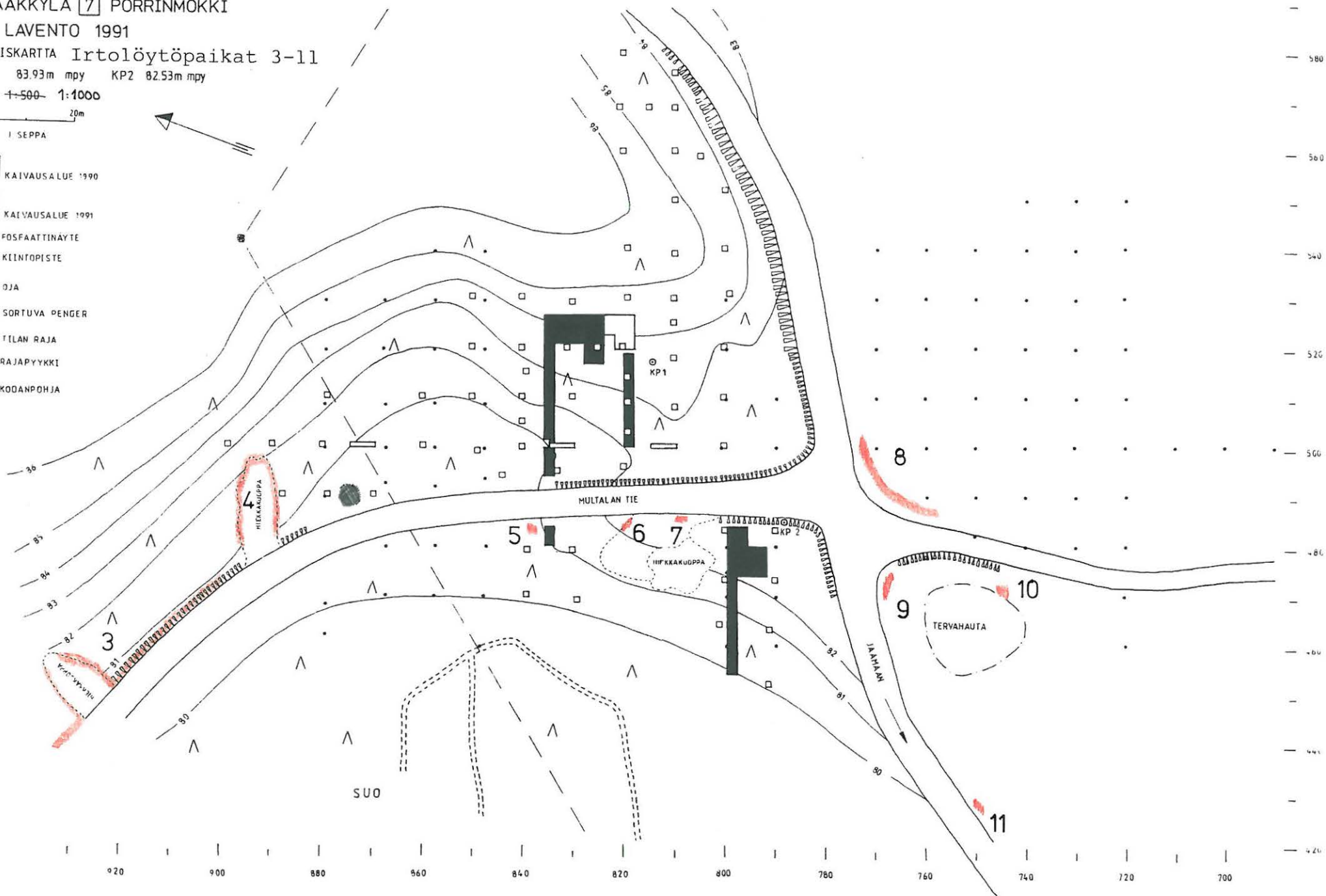
OJA

SORTUVA PENGER

TILAN RAJA

RAJAPYYKKI

KODANPOHJA

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

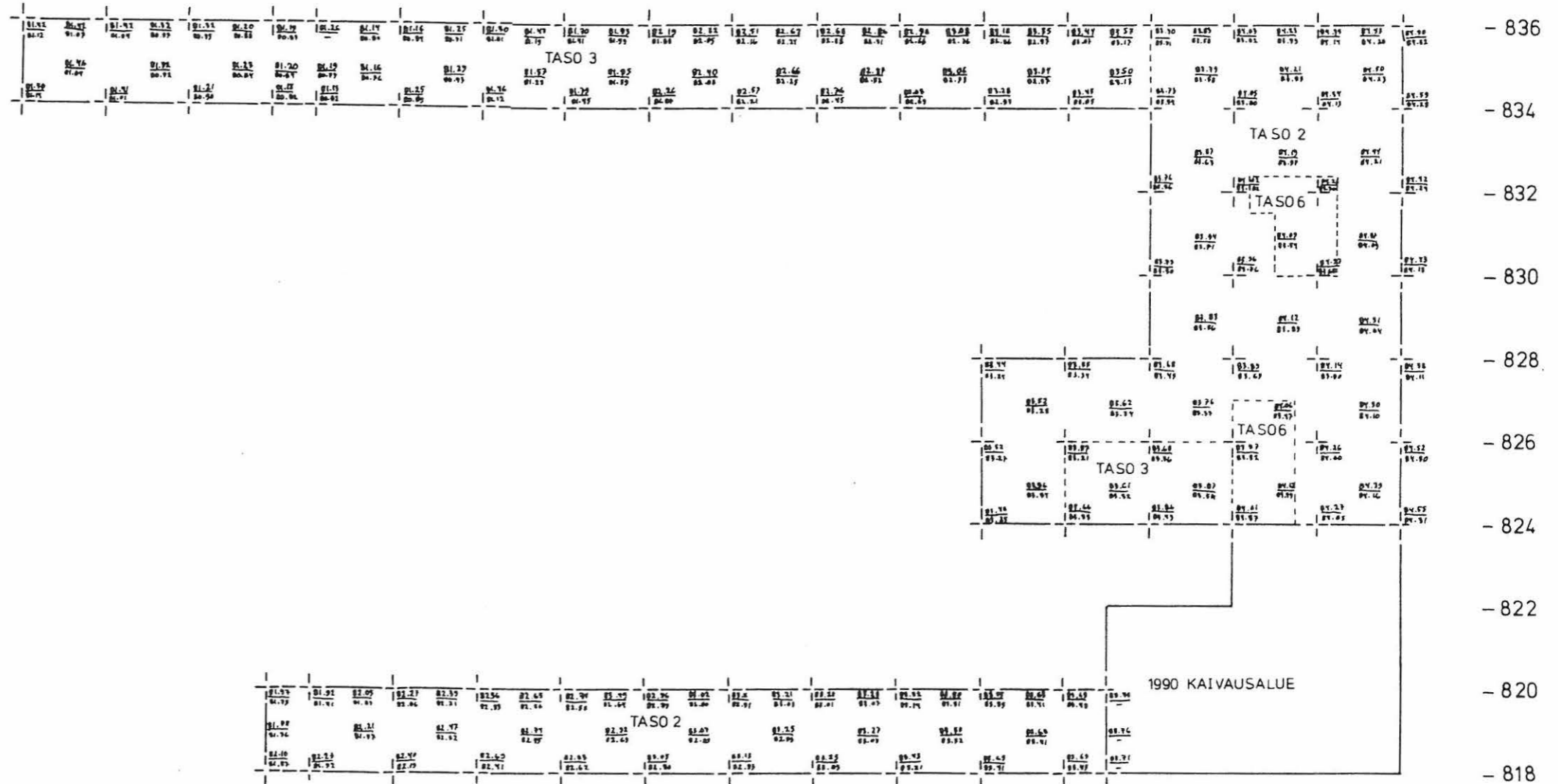
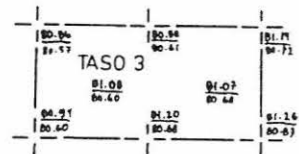
ALUE 1, KOEJAT 1 JA 3

PINTA- JA POHJAVAAITUSKARTTA

mk 1:100 5m

kp 83,93 m mpy

piirt. Petro Pesonen

480 482 484 486 488 490 492 494 496 498 500 501 503 505 507 509 511 513 515 517 519 521 523 525 527

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2, KOEJOJA 2

PINTA- JA POHJAVAAITUSKARTTA

mk 1:100 5m

kp 82,53m mpy

piirt. Johanna Seppä

- 804

- 802

- 800

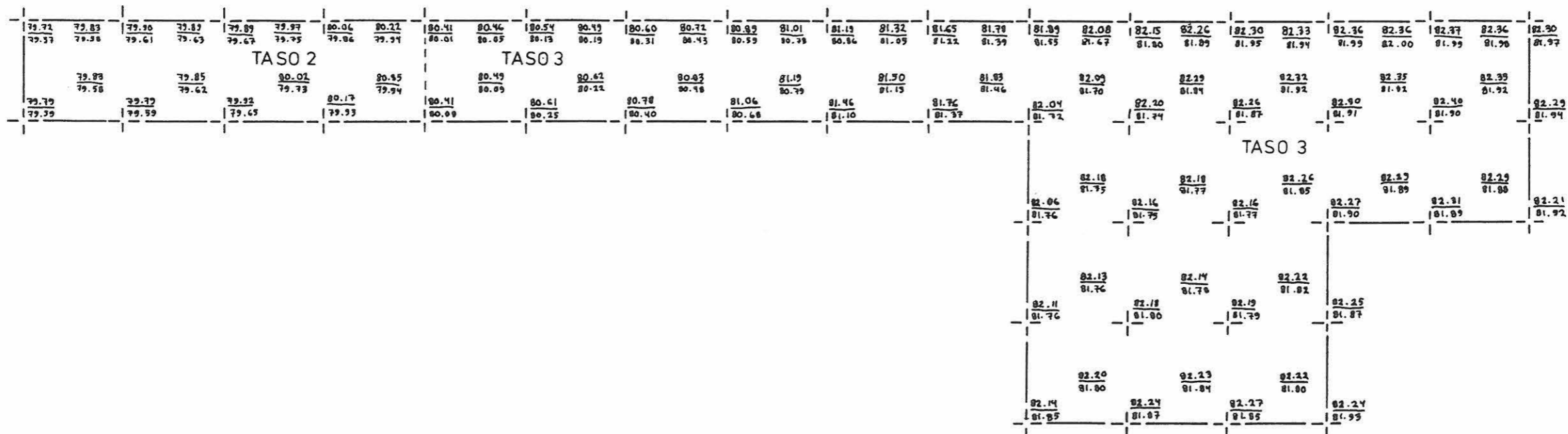
- 798

- 796

- 794

- 792

- 790

452 454 456 458 460 462 464 466 468 470 472 474 476 478 480 482 484 486 488

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

MIKA LAVENTO 1991

FOSFAATTIKARTTA

MK ~~1:500~~ 1:1000

0 20m

PIIRT. PIA RUUTTU

• näytteenottopiste

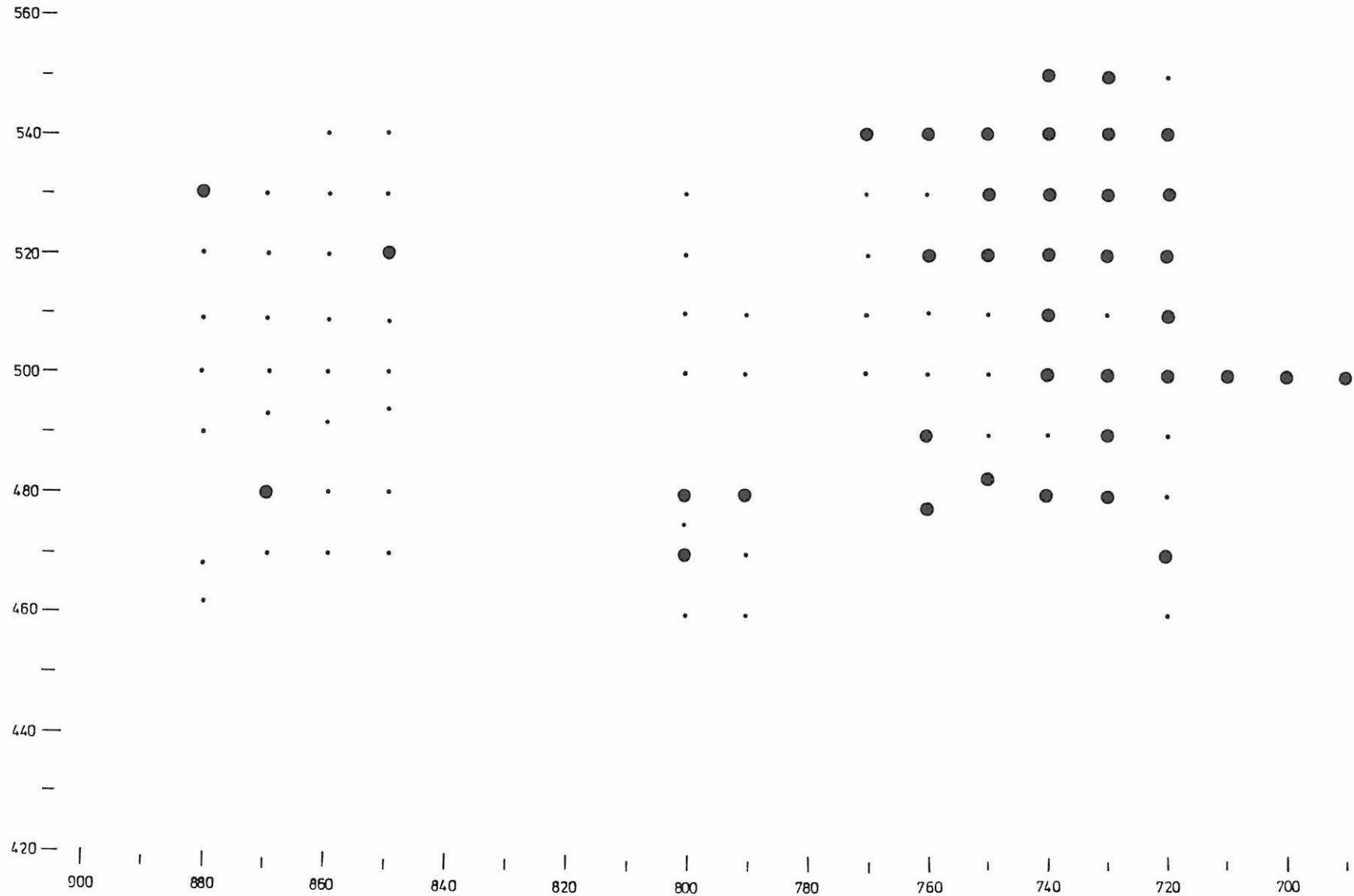
● anomaliapiste

Näytteiden lukumäärä 91

Vaihteluväli 050-570 mgP/kg

Keskiarvo 260 mgP/kg

Mediaani 240 mgP/kg

Luottamusväli $220 \leq \bar{\mu} \leq 300$ mgP/kg

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

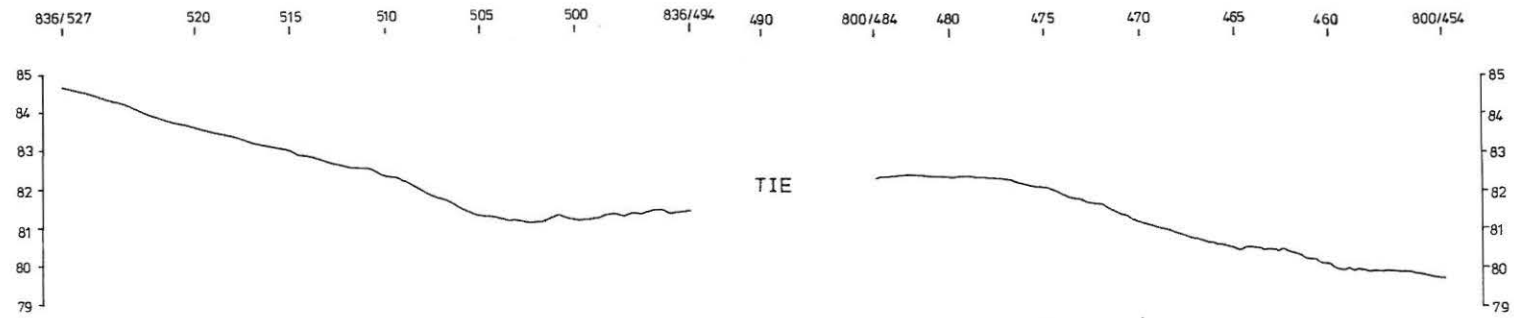
M. Lavento 1991

PINTAPROFIILIKARTTA LINJOILTA X= 836, Y=494 - 527

X= 800, Y=454 - 484

mk 1:200 5m 1:400syvyys 1:100 5m 1:200

piirt. Petro Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

ALUE 1

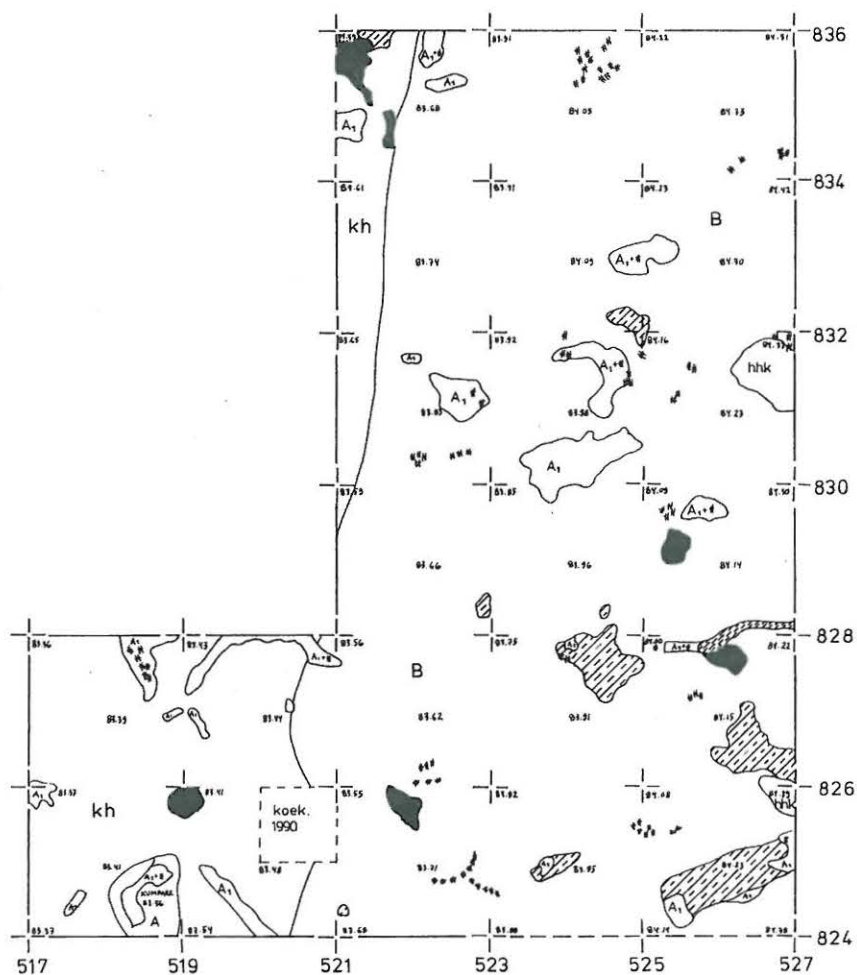
TASO 1

mk1:50 2m 1:100

kp 83,93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma likamaa
	harmahtavan ruskea likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	A ₁ huuhtoutumiskerros
	B rikastumiskerros
	kh karkea hiekka
	hhk harmaa hiemo hiekka
	# hiili
	△ kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

ALUE 1

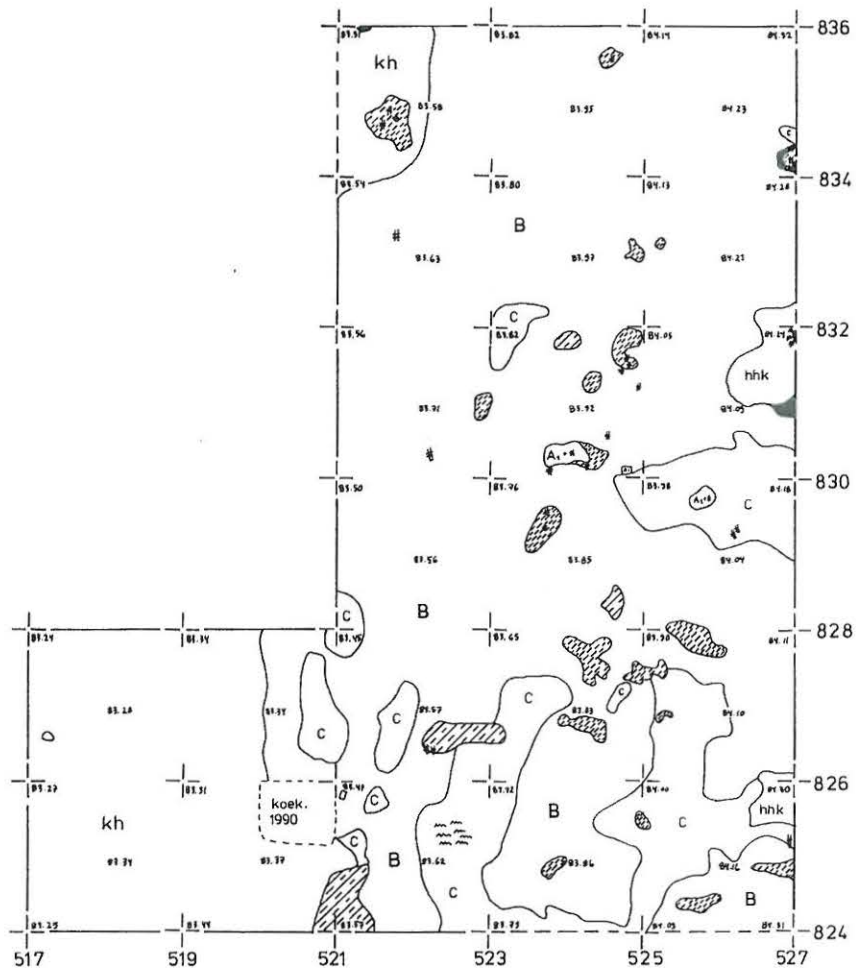
TASO 2

mk 1:50 2m 1:100

kp 83,93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma liikamaa
	harmahtavan ruskea liikamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	A ₁ huuhtoutumiskerros
	B rikastumiskerros
	C pohjamaa
	kh karkea hiekka
	hhk harmaa hieno hiekka
	# hiili
	ruoste
	o kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1

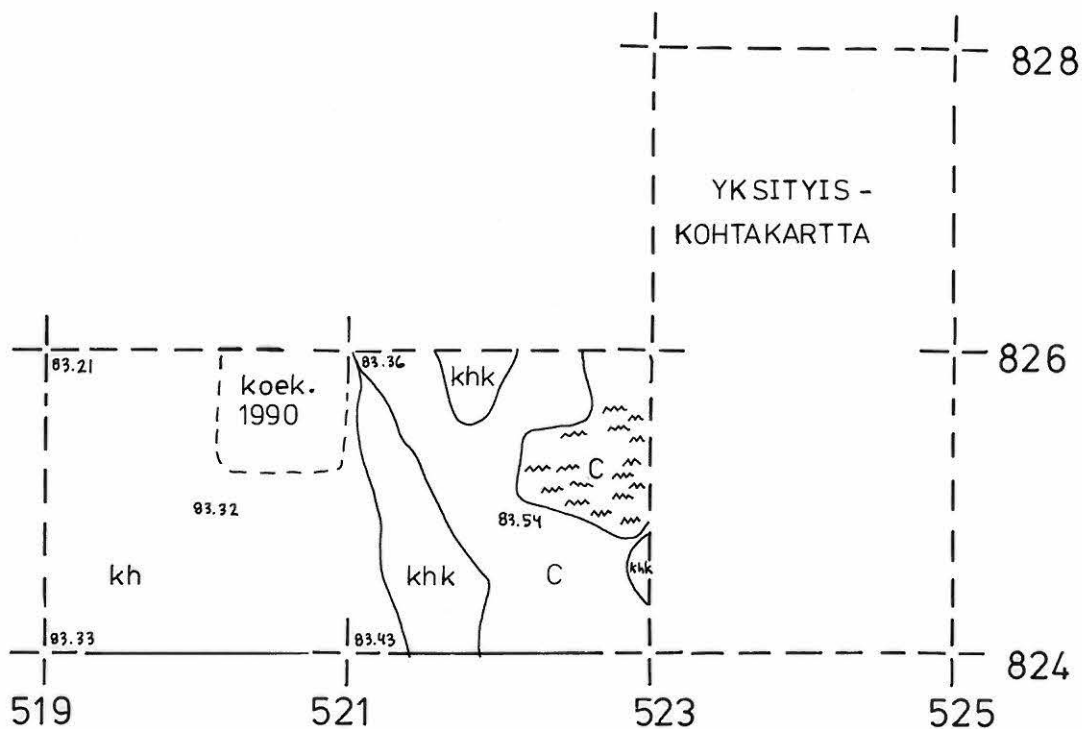
TASO 3

mk 1:50 2 m

kp 83,93 m mpy

piirt. Petro Pesonen

C	pohjamaa
kh	karkea hiekka
khk	keltainen hieno hiekka
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1, KOEJOJA 1

TASO 1

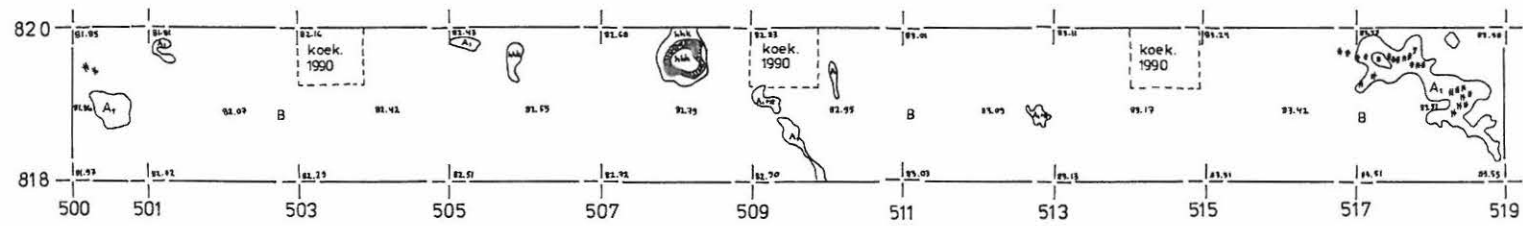
mk 4:50 1:100

kp 83.93 m mpy

piirt. Petro Pesonen, Veli-Pekka Suhonen,

Eija Puistomaa

	nokimaa
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
hhk	harmaa hieno hiekka
# # #	hiili
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1, KOEJOJA 1

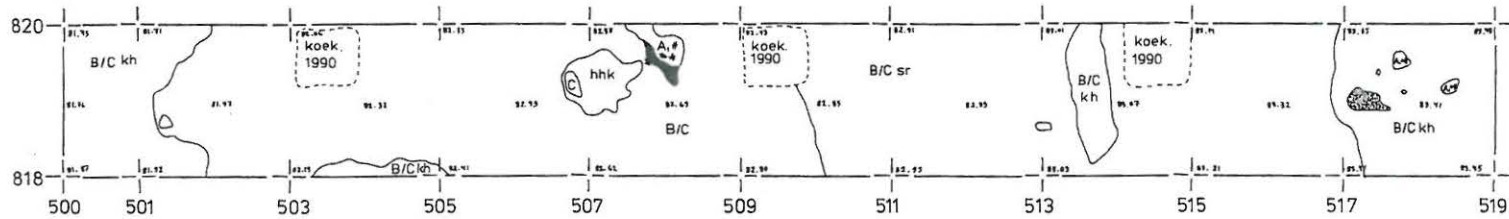
TASO 2

mk 1:50 2m 1:100

kp 83,93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
hhk	harmaa hieno hiekka
kh	karkea hiekka
sr	sora
# # #	hiili
○	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

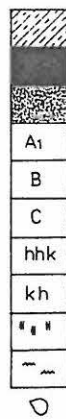
ALUE 1.KOEDJA 3

TASO 1

mk 1:50 1:100

kp 83,93 m mpy

piirt. Petro Pesonen

harmahtavan ruskea likamaa

punaiseksi palanut hiekka

nokimaa

A₁ huuhtoutumiskerros

B rikastumiskerros

C pohjamaa

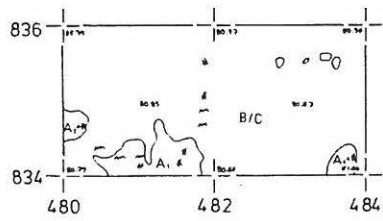
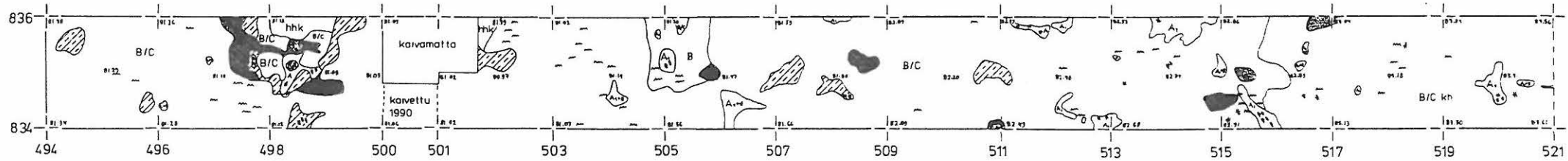
hhk harmaa hieno hiekka

kh karkea hiekka

hiili

ruoste

kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1.KOEJOJA 3

TASO 2

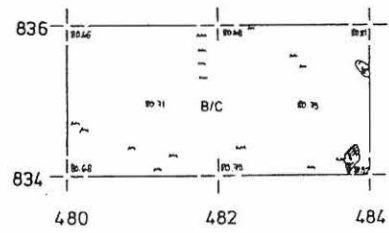
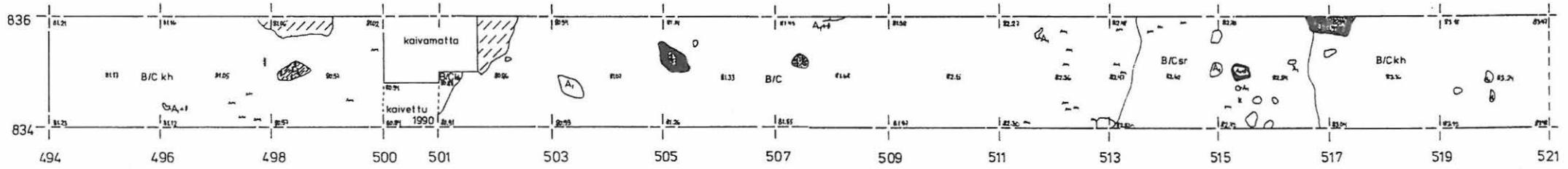
41

mk 1:50 2m 1:100

kp 83.93 m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma likamaa
	heikko likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
A1	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
kh	karkea hiekka
sr	sora
	hiili
	ruoste
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1, KOEJOJA 3

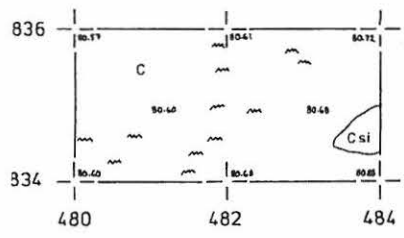
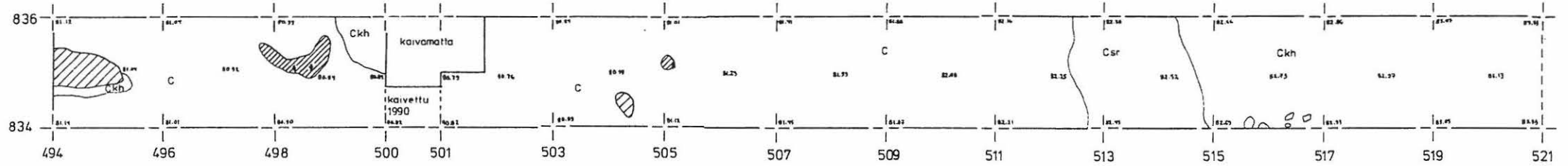
TASO 3

mk 2m | 100

kp 83,93 m mpy

piirt. Petro Pesonen

	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
C	pohjamaa
kh	karkea hiekka
sr	sora
si	hiesu
	hiili
	ruoste
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

ALUE 2

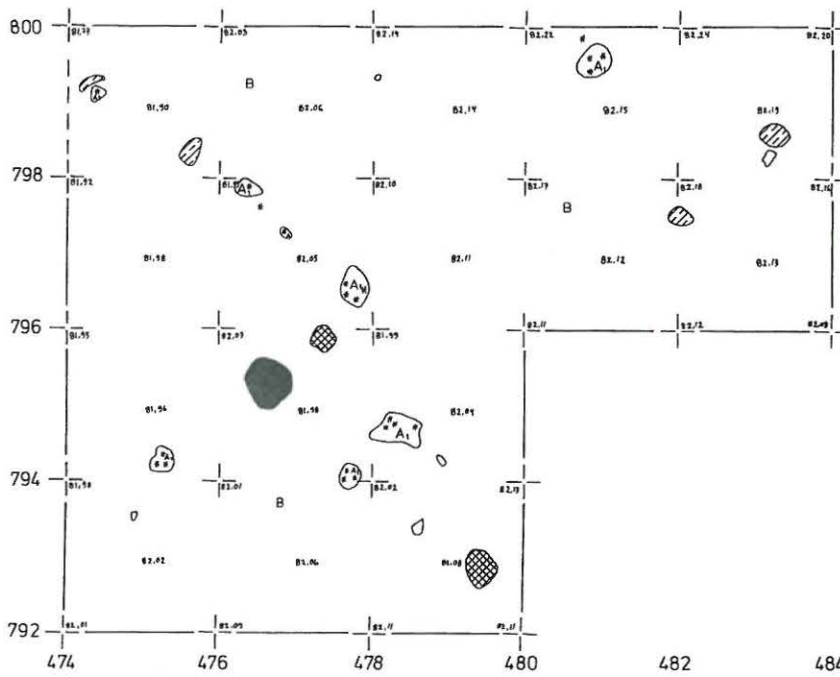
TASO 1

mk 4:50 2m 1:160

kp 82,53 m mpy

piirt. Johanna Seppä

	harmahtavan ruskea likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	vaaleanpunaiseksi palanut hiekka
	hiili
	huuhtoutumiskerros
	rikastumiskerros
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2

TASO 2

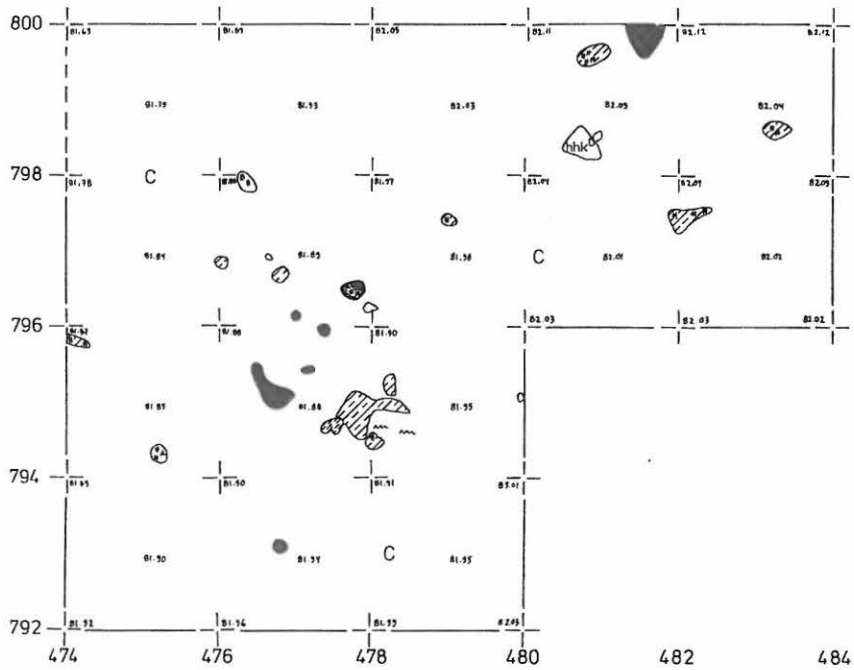
mk 4:50 1:100

kp 82,53 m mpy

piirt. Johanna Seppä

	tumma liikamaa
	harmahtavan ruskea liikamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
	A ₁ huuhtoutumiskerros
	B rikastumiskerros
	C pohjamaa
	hhk harmaa hieno hiekka
	# # # hiili
	ruoste
	△ kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2

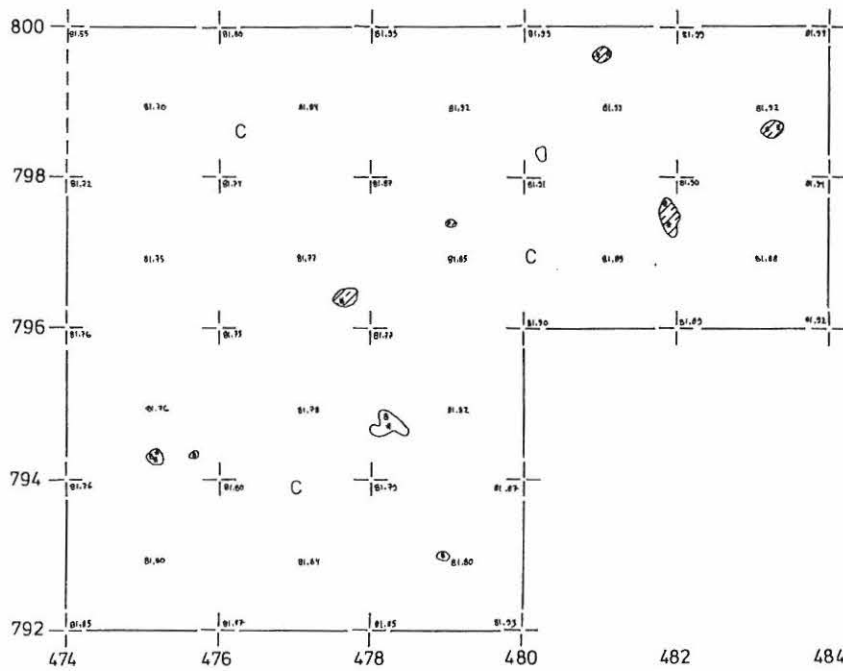
TASO 3

mk 1:50 2m

kp 82,53m mpy

piirt. Johanna Seppä

	harmahtavan ruskea liikkamaa
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
	hiili
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2. KOEJOJA 2

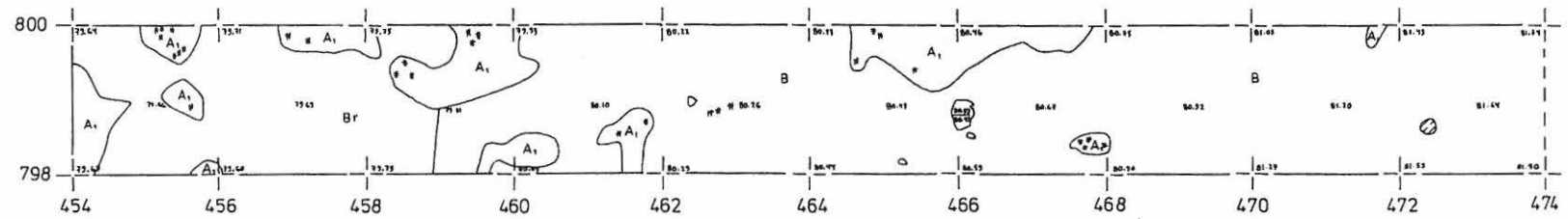
TASO 1

mk ~~150~~ 2 m 1:100

kp 82,53m mpy

piirt. Johanna Seppä

	harmahtavan ruskea likamaa
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
B _r	voimakas rikastumiskerros (ruostemaa)
* * *	hiili
○	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2, KOEJOJA 2

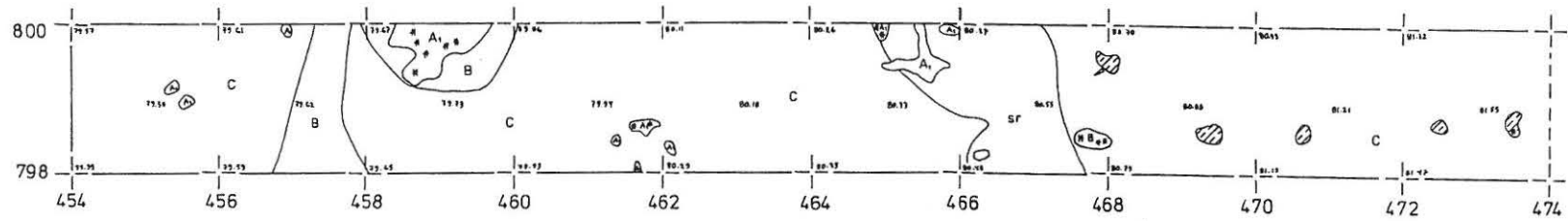
TASO 2

mk 1:50 1:100

kp 82,53 m mpy

piirt. Johanna Seppä

	harmahtavan ruskea likamaa
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
sr	sora
	hiili
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

ALUE 2, KOEJOJA 2

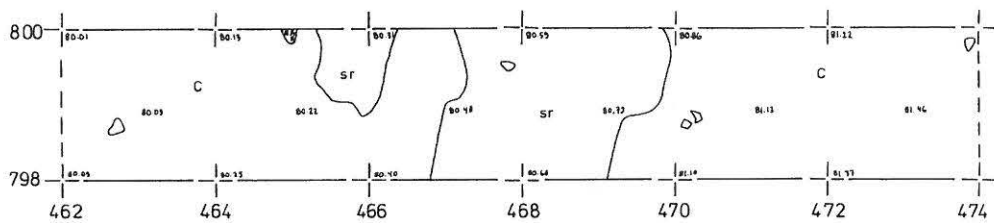
TASO 3

mk 1:50 2m 1:100

kp 82,53m mpy

piirt. Johanna Seppä

A ₁	huuhtoutumiskerros
C	pohjamaa
sr	sora

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

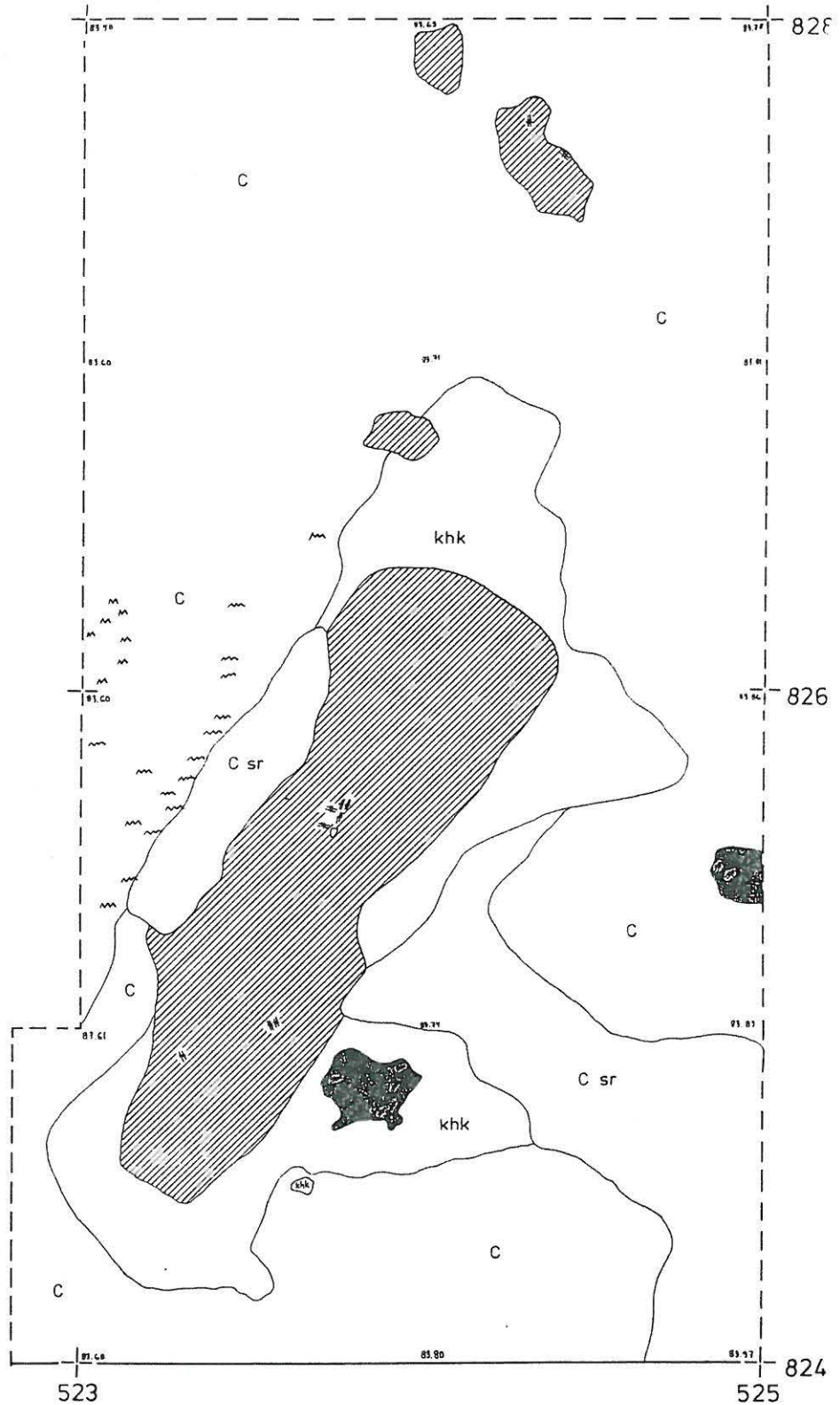
TASO 3

mk 4+10 50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tummanruskea likamaa
	nokimaa
C	pohjamaa
khk	keltainen hieno hiekka
sr	sora
	hiili
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

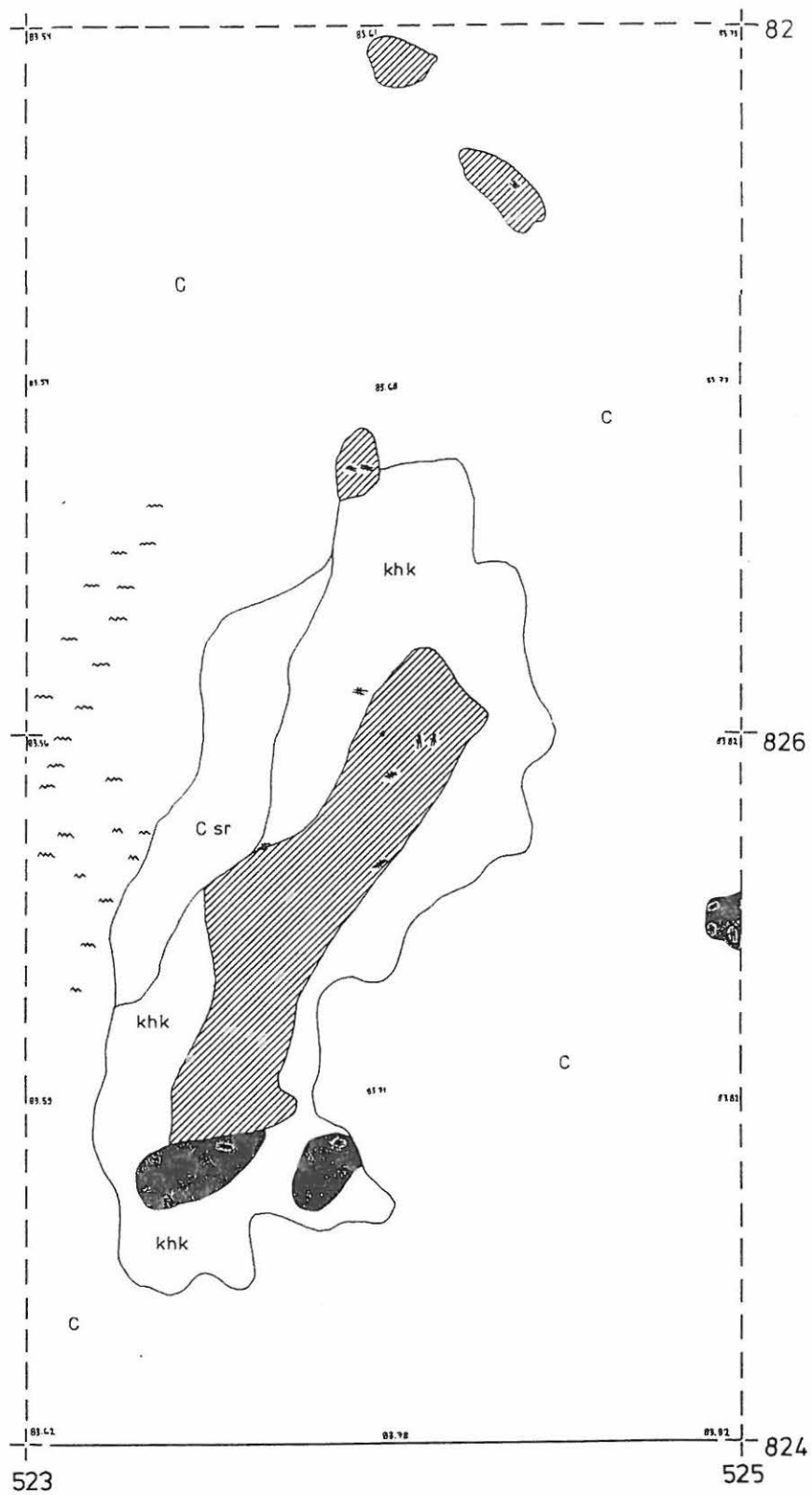
TASO 3,5

mk 4-10 50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tummanruskea likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
	pohjamaa
	keltainen hieno hiekka
	sora
	hiili
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

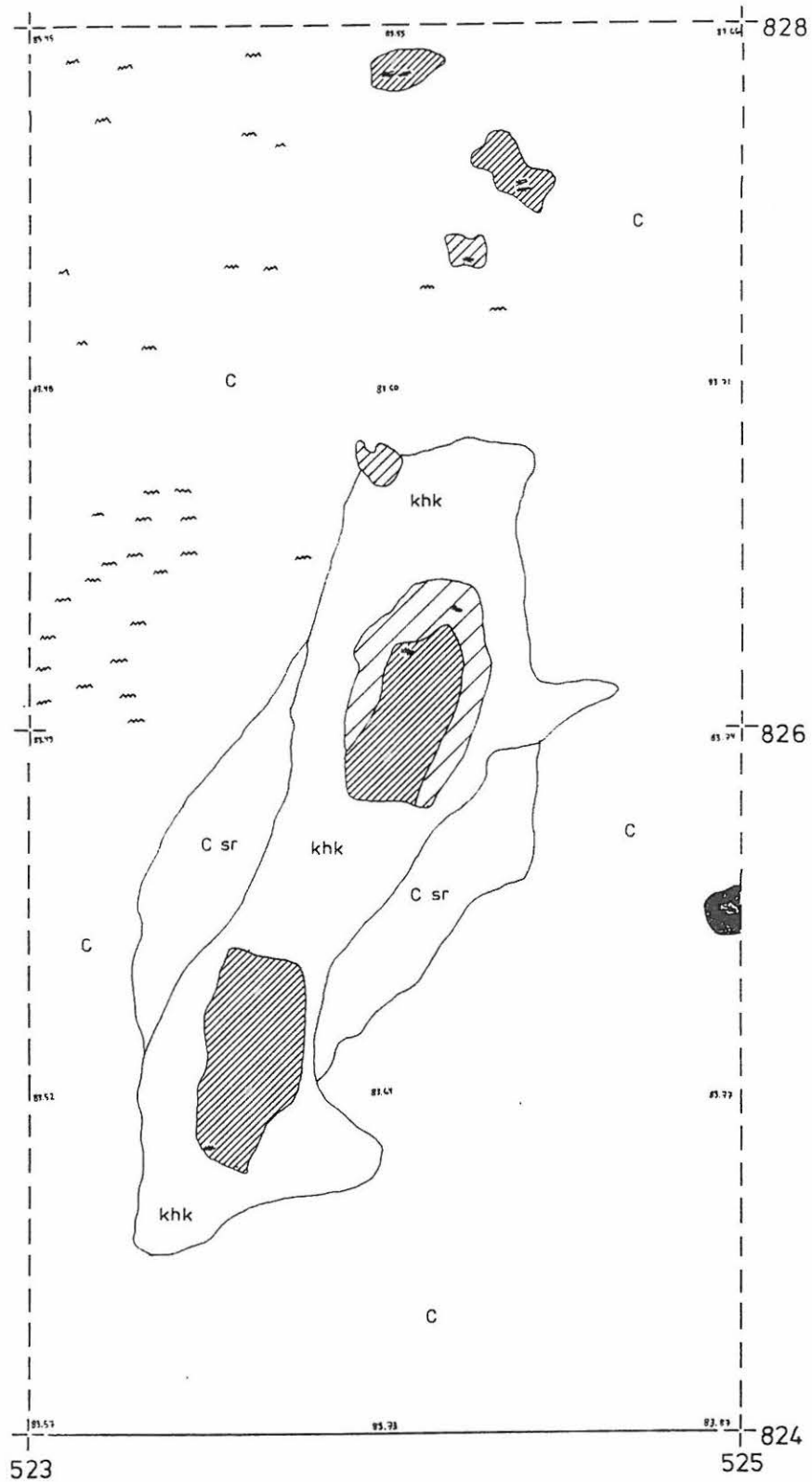
TASO 4

mk 1:10 50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tummanruskea likamaa
	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	nokimaa
C	pohjamaa
khk	keltainen hieno hiekka
sr	sora
	hiili
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

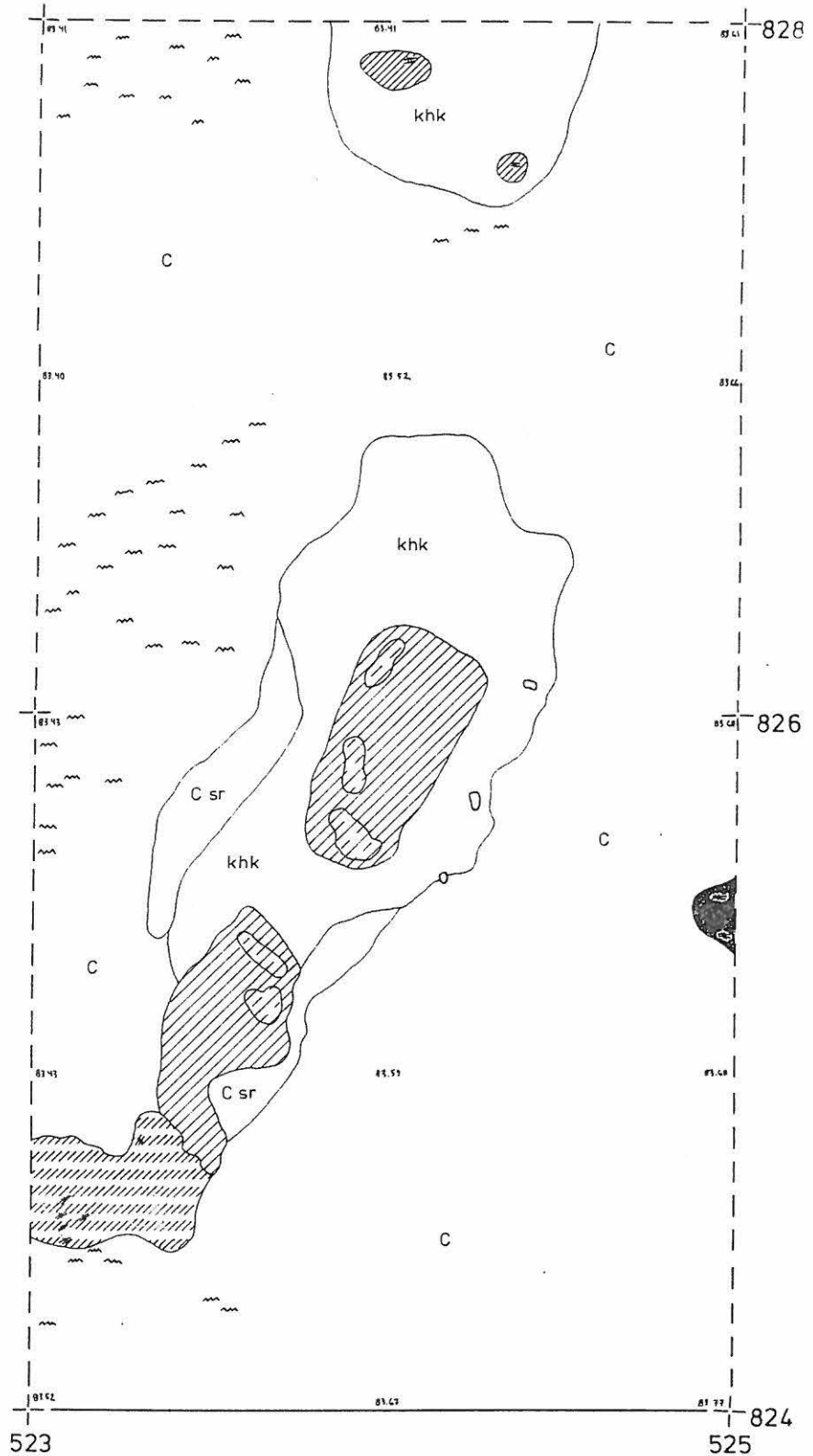
TASO 4,5

mk 1:40 50cm | 20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma likamaa
	tummanruskea likamaa
	ruskea likamaa
	harmahtavan ruskea likamaa
	nokimaa
C	pohjamaa
khk	keltainen hieno hiekka
sr	sora
	hiili
	ruoste
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

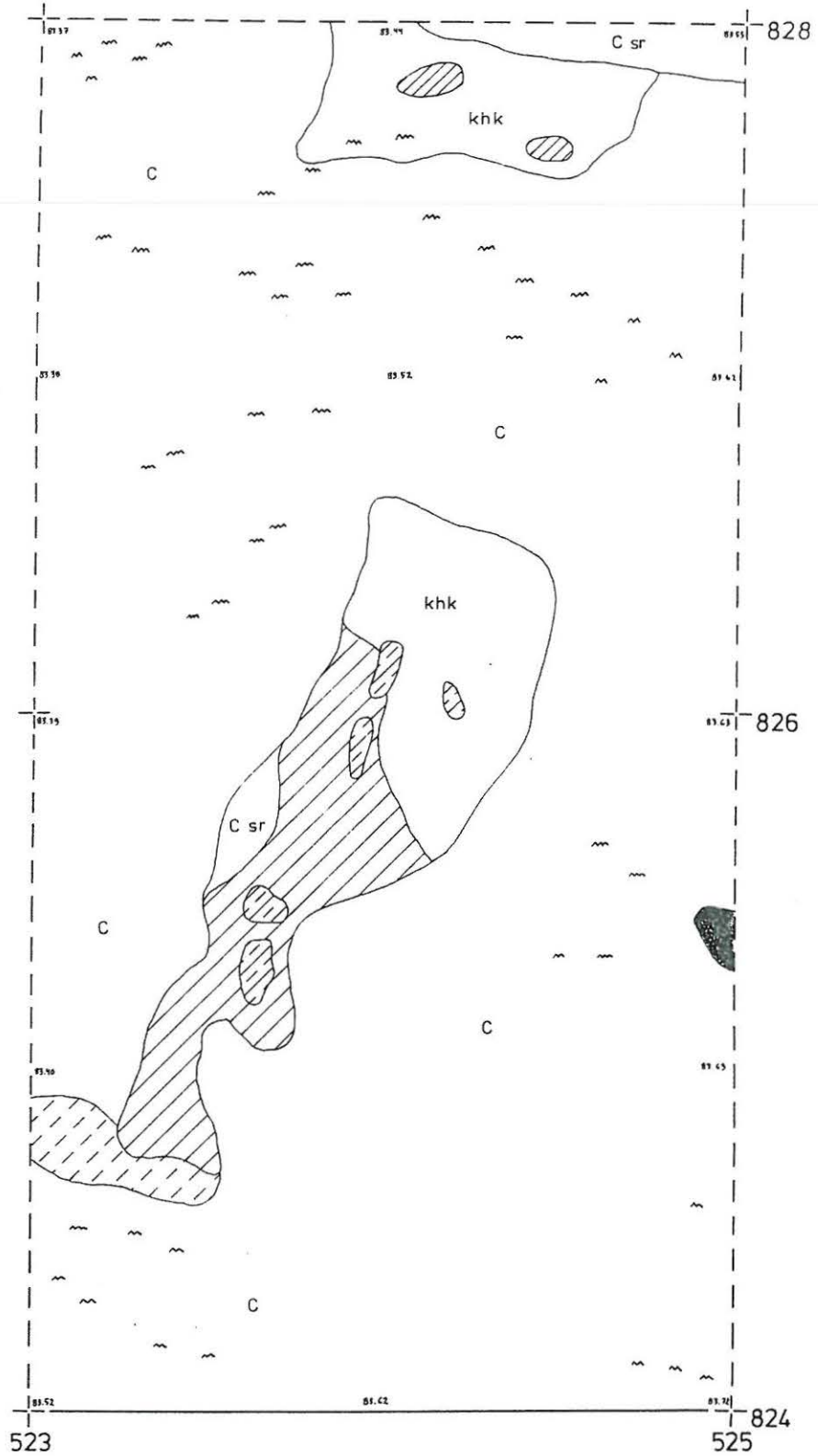
TASO 5

mk 1:10 50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	harmahtavan ruskea likamaa
	heikko likamaa
	nokimaa
	pohjamaa
	keltainen hieno hiekka
	sora
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

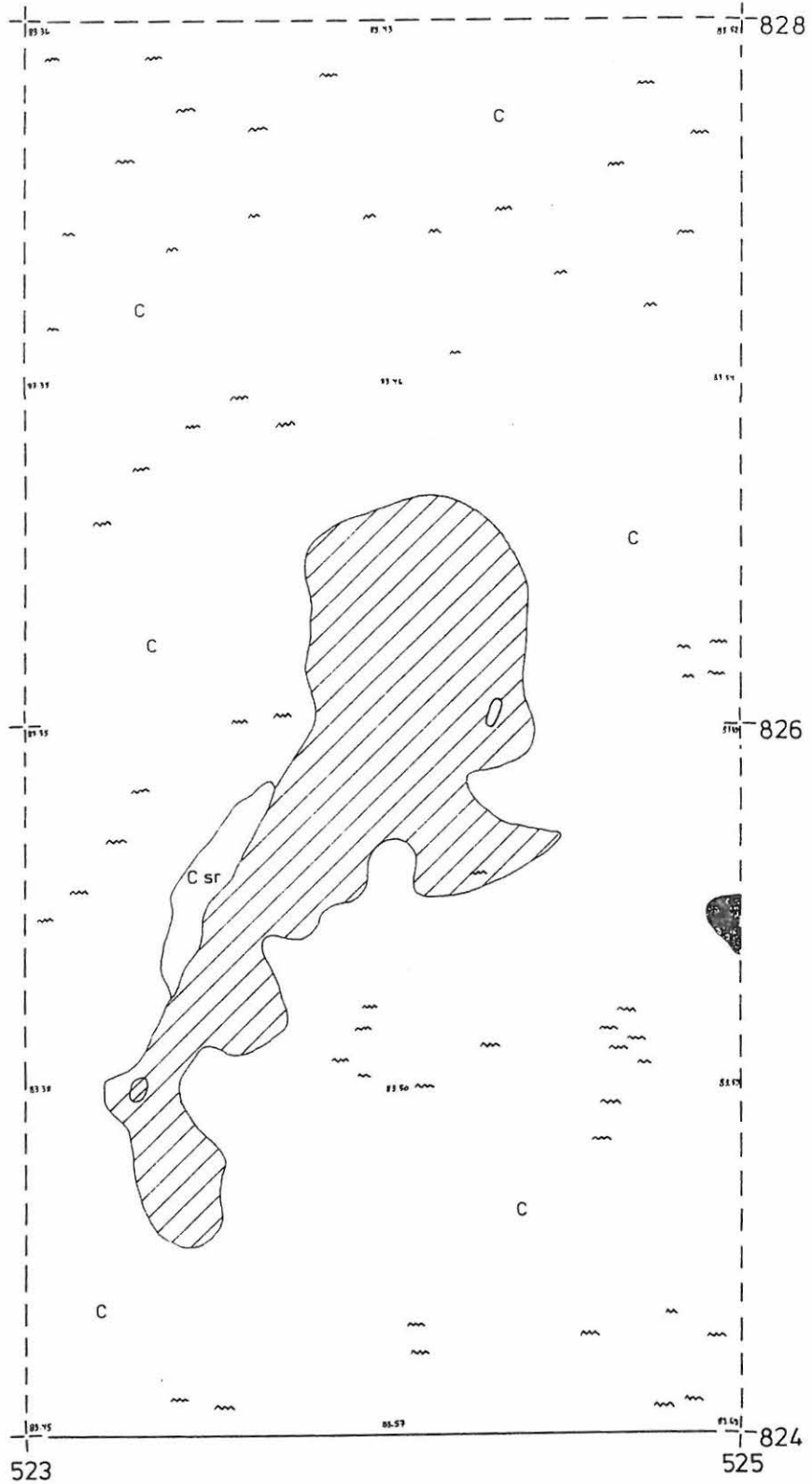
TASO 5,5

mk 4:10 : 20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	nokimaa
	pohjamaa
	sora
	ruoste
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

HAUTA

ALUE 1

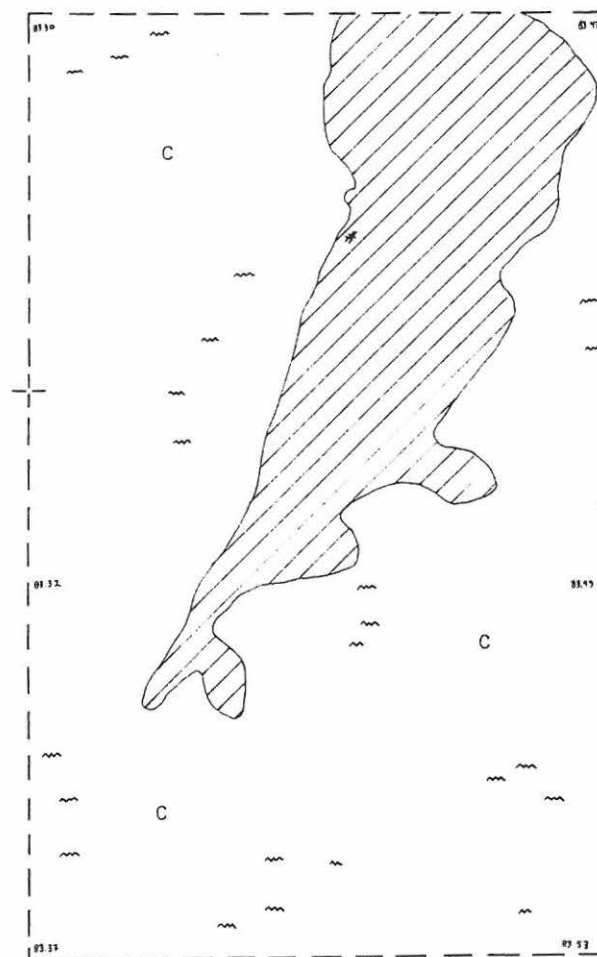
TASO 6

mk 440 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	vaa'leanuskea likamaa
	pohjamaa
	hiili
	ruoste

+ 826

+ 523

+ 824
525

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI
M. Lavento 1991

LIESI, ALUE 1

TASO 3

mk 4:40

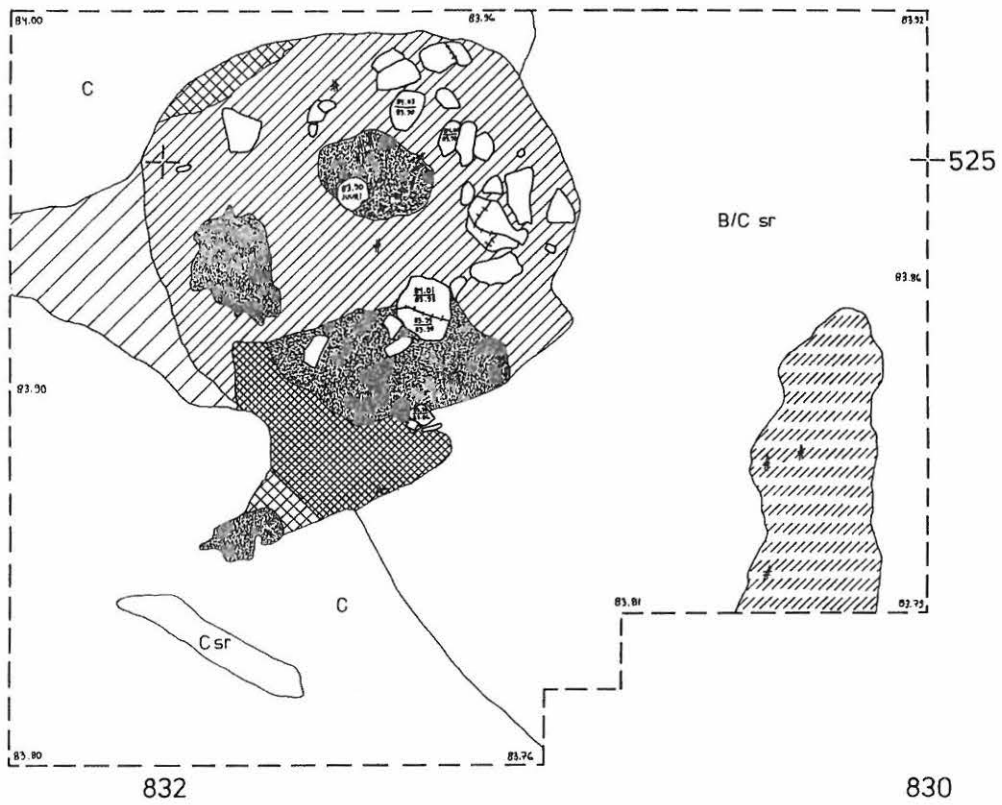
50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

- tumma likamaa
- ruskea likamaa
- vaaleanruskea likamaa
- punaiseksi palanut hiekka
- vaaleanpunaiseksi palanut hiekka
- nokimaa
- rikastumiskerros
- pohjamaa
- sora
- hiili
- kivi
- halkeama kivessä

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

LIESI, ALUE 1

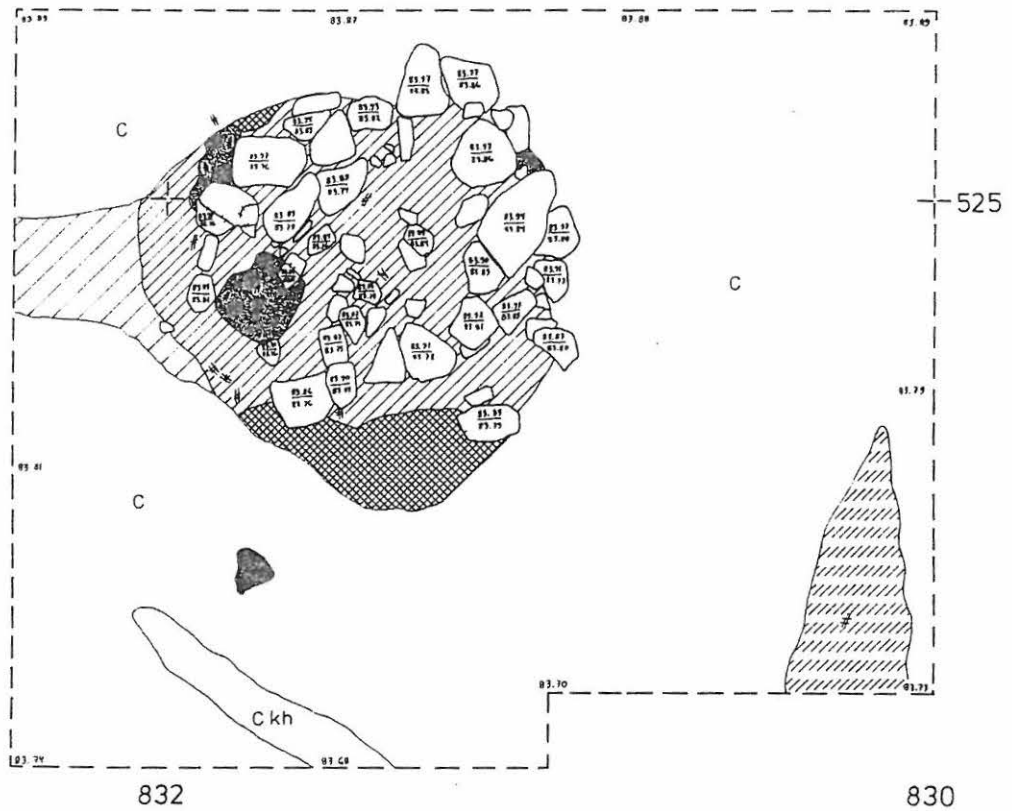
TASO 4

mk ± 10 50cm 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

- tumma likamaa
- ruskea likamaa
- vaaleanruskea likamaa
- punaiseksi palanut hiekka
- nokimaa
- C pohjamaa
- kh karkea hiekka
- H hiili
- kivi
- halkeama kivessä

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

LIESI, ALUE 1

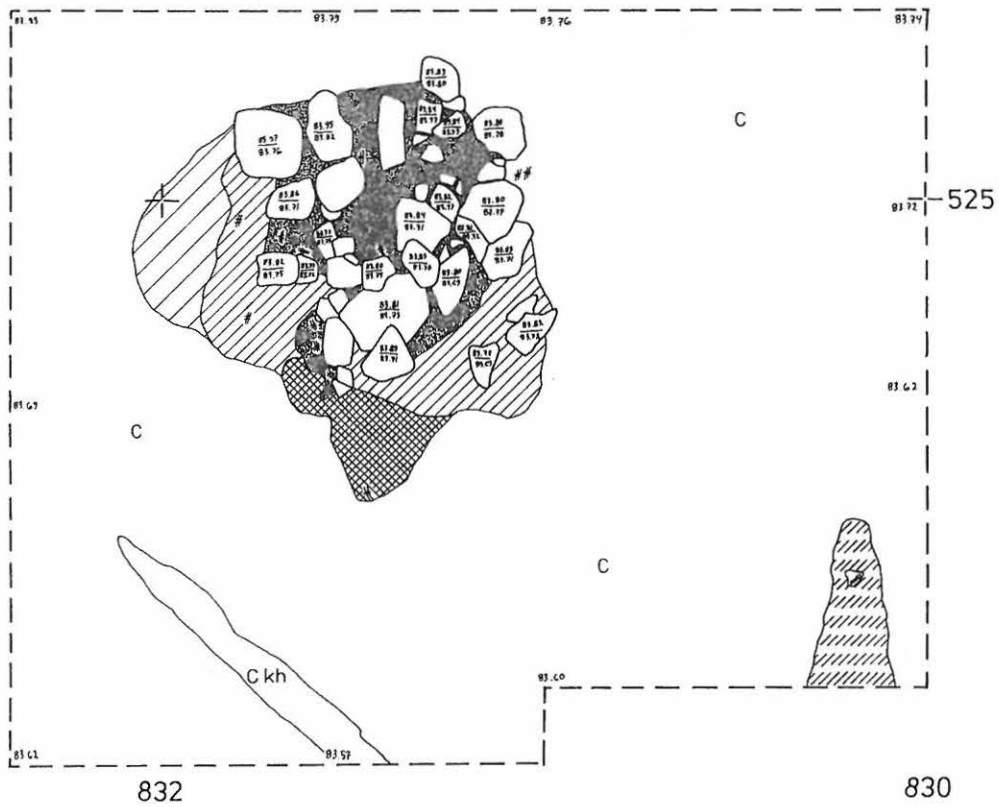
TASO 5

mk 4-10 50cm 1:20

kp 83 93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma likamaa
	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
	pohjamaa
	karkea hiekka
	hiili
	kivi

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

LIESI, ALUE 1

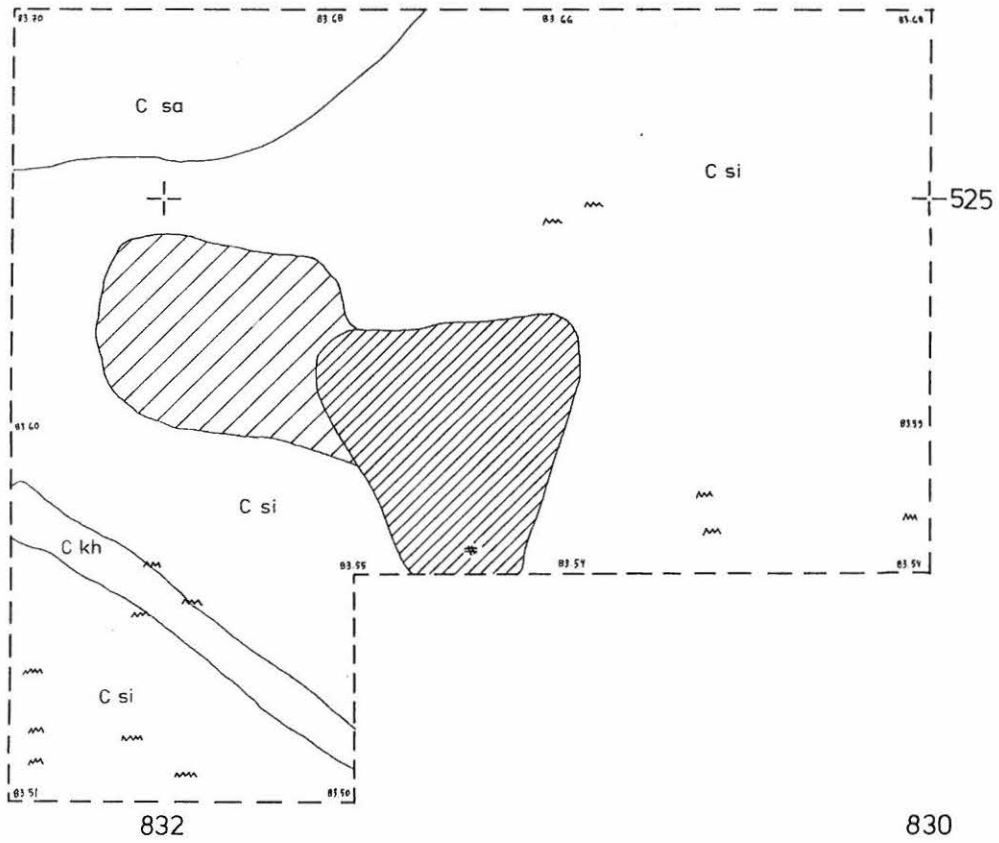
TASO 6

mk 4:10 1:20

kp 83.93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	ruskea likamaa
	vaaleanruskea likamaa
C	pohjamaa
si	hiesu
sa	savi
kh	karkea hiekka
	ruoste

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

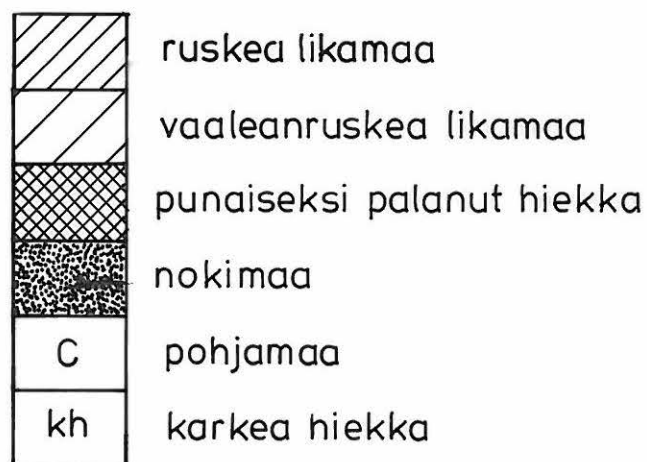
LIEDEN E-W -PROFIILI

ALUE 1

mk 1:10 50 cm

kp 83,93 m mpy

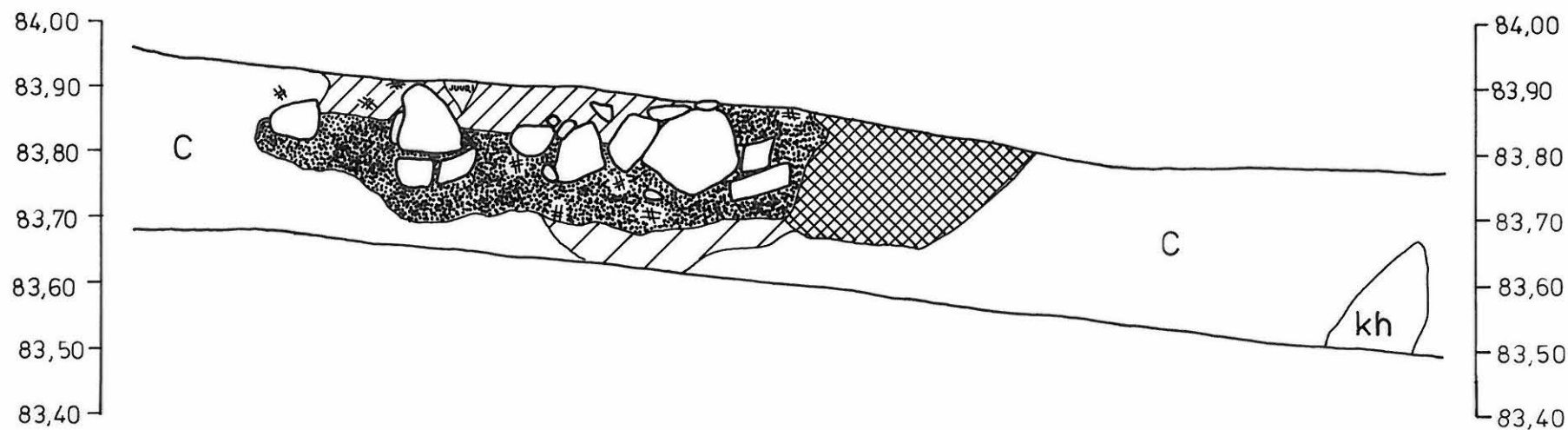
piirt. Petro Pesonen

E 831,5/525,3 525

524

831,5/523,4 W

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

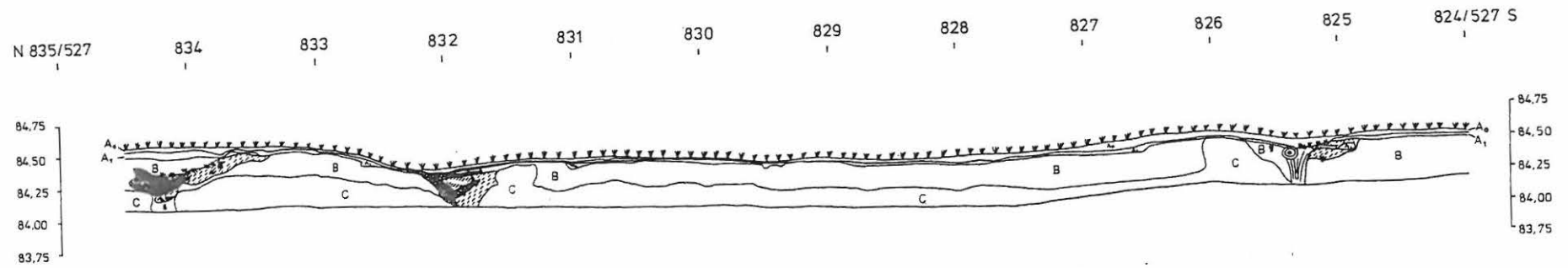
ALUE 1, S - N -PROFIILI

mk $\frac{1}{25}$ 1m

kp 83,93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	tumma likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
A ₀	turve
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
###	hiili

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 1, KOEJOJA 1

E-W -PROFIILI

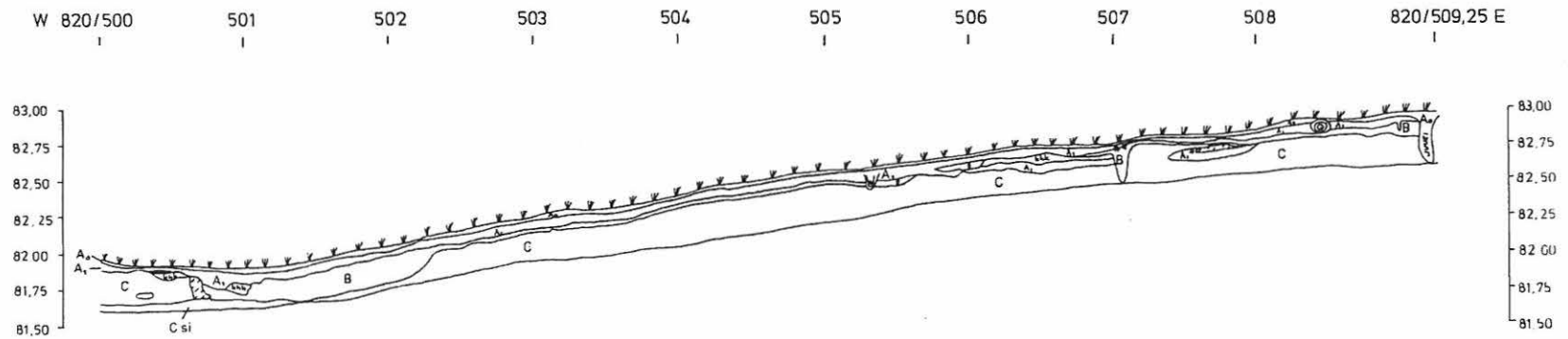
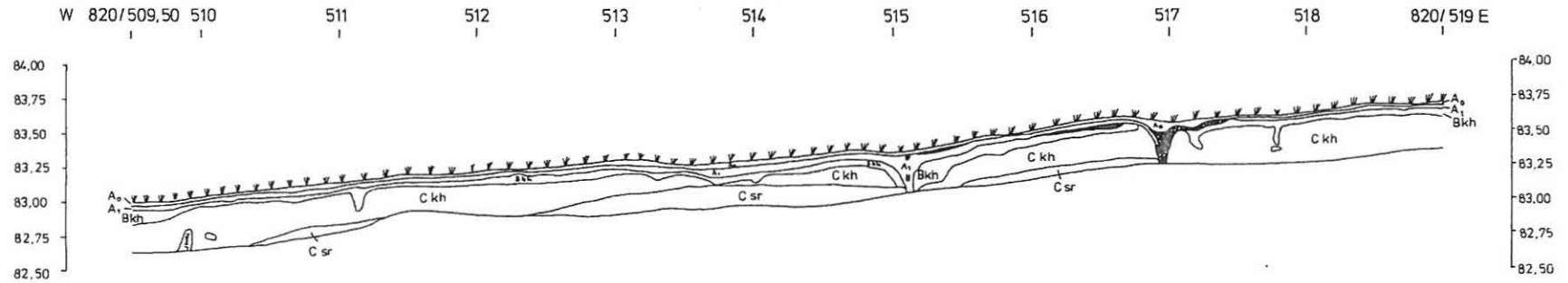
mk 1:25 1m

kp 83,93m mpy

piirt. Petro Pesonen

	likamaa
	punaiseksi palanut hiekka
	nokimaa
A ₀	turve
A ₁	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
C	pohjamaa
khk	keltainen hieno hiekka

kh	karkea hiekka
sr	sora
si	hiesu
##	hiili
○	kivi
⊙	juuri

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI

M. Lavento 1991

ALUE 2, KOEJOJA 2

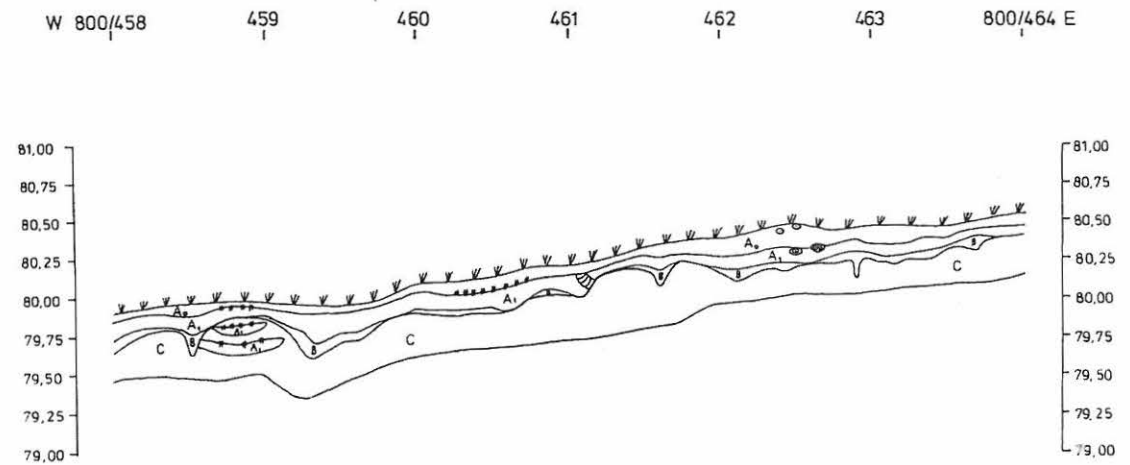
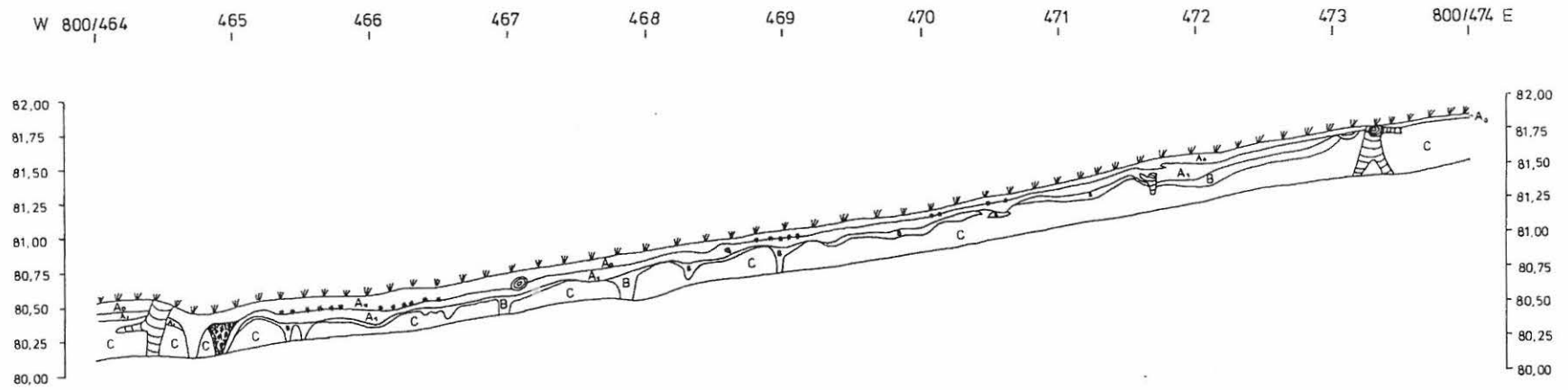
E - W - PROFIIILI

mk 1:25 1m

kp 82,53 m mpy

piirt. Johanna Seppä

	nokimaa
	turve
	huuhtoumiskerros
	rikastumiskerros
	pohjamaa
	hiili
	juuri

NEGATIIVILUETTELO

Kuvaajat: ML = Mika Lavento, PP = Petro Pesonen

87302. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87303. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87304. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87305. Yleiskuva, alue 2, E - W, ML
 87306. Työkuva, alue 1 ja koeoja 1, S - N, ML
 87307. Työkuva, alue 1 ja koeoja 1, S - N, ML
 87308. Työkuva, alue 1 ja koeoja 1, S - N, ML
 87309. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87310. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87311. Yleiskuva, alue 2, N - S, ML
 87312. Turpeenpoistoa, alue 1, PP
 87313. Turpeenpoistoa, alue 1, PP
 87314. Turpeenpoistoa, koeoja 1, PP
 87315. Alue 1 turpeenpoiston jälkeen, panoraama, ruudut 824 - 835/521 - 526, SE - NW, PP
 87316. Alue 1 turpeenpoiston jälkeen, panoraama, ruudut 824 - 827/517 - 521, SE - NW, PP
 87317. Koeoja 1 turpeenpoiston jälkeen, ruudut 818/500 - 519, E - W, PP
 87318. Löytö 1, taltta in situ, alue 1, krs 1, ruutu 834/525, E - W, PP
 87319. Löytö 1, taltta in situ, alue 1, krs 1, ruutu 834/525, E - W, PP
 87320. Alue 1, taso 1, panoraama, ruudut 824 - 827/517 - 520, E - W, PP
 87321. Alue 1, taso 1, panoraama, ruudut 824 - 828/521 - 524, SE - NW, PP
 87322. Alue 1, taso 1, panoraama, ruudut 824 - 829/523 - 526, S - N, PP
 87323. Alue 1, taso 1, panoraama, ruudut 824 - 828/525 - 526, SE - NW, PP
 87324. Alue 1, taso 1, panoraama, ruudut 826 - 835/521 - 526, S - N, PP
 87325. Koeoja 1, taso 1, ruudut 818/500 - 517, W - E, ML
 87326. Löytö 2, liuskepiikki in situ, alue 2, krs 1, ruutu 799/483, E - W, PP
 87327. Löytö 3, liuske-esine in situ, alue 2, krs 1, ruutu 798/480, E - W, PP
 87328. Punainen läikkä, alue 2, krs 1, ruutu 795/476, E - W, ML
 87329. Röykkiöitä Lappalaissuolla, PP
 87330. Röykkiöitä Lappalaissuolla, PP
 87331. Röykkiöitä Lappalaissuolla, PP
 87332. Kivillä reunustettu nelikulmainen kuoppa, Haverisenmäki, peruskartan 421408 yksittäiskoordinaatit
 x=690924, y=448700, z=97,5, PP
 87333. Keramiikkaa in situ ruuduissa 798 - 799/479, alue 2, krs 1, NE - SW, PP
 87334. Keramiikkaa in situ ruuduissa 798 - 799/479, alue 2, krs 1, NE - SW, PP
 87335. Alue 2, taso 1, panoraama, ruudut 792 - 799/479 - 483, SE - NW, PP
 87336. Alue 2, taso 1, panoraama, ruudut 792 - 799/474 - 479, SE - NW, PP
 87337. Alue 2, taso 1, panoraama, ruudut 792 - 799/479 - 483, SE - NW, PP
 87338. Alue 2, taso 1, panoraama, ruudut 792 - 799/474 - 479, SE - NW, PP
 87339. Koeoja 2, taso 1, ruudut 798/454 - 473, E - W, PP
 87340. Alue 1, taso 2, panoraama, ruudut 824 - 827/517 - 526, E - W, PP
 87341. Alue 1, taso 2, panoraama, ruudut 826 - 831/517 - 526, NE - SW, PP
 87342. Alue 1, taso 2, panoraama, ruudut 830 - 835/521 - 526, SE - NW, PP
 87343. Yksiyiskohtakuva punaisesta läikästä ruudussa 795/476 - 477, alue 2, taso 1.1, NE - SW, PP
 87344. Yksityiskohtakuva punaisesta läikästä ruudussa 795/476 - 477, alue 2, taso 1.1, SE - NW, PP
 87345. Löytö 4, liuskepiikki in situ, alue 2, krs 2, ruutu 799/483, W - E, PP
 87346. Työkuva, alue 2, PP

87347. Työkuva, alue 2, PP
87348. Työkuva, alue 2, PP
87349. Yleiskuva Pörrinmökin alueesta, NE - SW, PP
87350. Alue 2, taso 0, pintaturve poistettu, S - N, ML
87351. Koeoja 2, taso 0, pintaturve poistettu, W - E, ML
87352. Työkuva, turpeenpoistoa, koeoja 3, PP
87353. Työkuva, turpeenpoistoa, koeoja 3, PP
87354. Koeoja 3, taso 0, ruudut 834/509 - 521, W - E, PP
87355. Alue 2, taso 2, panoraama, ruudut 792 - 799/474 - 483, SE - NW, PP
87356. Alue 2, taso 2, panoraama, ruudut 792 - 799/478 - 481, S - N, PP
87357. Koeoja 2, taso 2, ruudut 798/454 - 473, W - E, ML
87358. Koeoja 1, tumma läikkä ja sen profiili, ruudut 818 - 820/517, S - N, PP
87359. Alue 1, läikkien profiili, ruudut 829 - 830/523, S - N, PP
87360. Koeoja 3, taso 0, ruudut 834/480 - 482, E - W, PP
87361. Hauta, alue 1, taso 3, ruudut 824 - 830/521 - 526, S - N, PP
87362. Koeoja 3, taso 2, ruudut 834/494 - 520, E - W, PP
87363. Koeoja 3, taso 2, ruudut 834/494 - 520, W - E, PP
87364. Liesi, alue 1, taso 3, ruudut 830 - 832.5/523.5 - 525.5, E - W, PP
87365. Liesi, alue 1, taso 3, ruudut 830 - 832.5/523.5 - 525.5, N - S, PP
87366. Liesi, alue 1, taso 3, ruudut 830 - 832.5/523.5 - 525.5, S - N, PP
87367. Hauta, alue 1, taso 4, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP
87368. Uimarannalla, PP
87369. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Petro Pesonen, Mika Lavento, Derek Fewster, Johanna Seppä, Tytti Eronen, Tuija Kuusela, Marjut Mäkelä, Kari-Matti Piilahti, Anna-Kaarina Kippola, Satu Siponen, Saija Pelvas, Pia Ruuttu, Kirsi Luomajoki, Katja Vuoristo
87370. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Petro Pesonen, Mika Lavento, Derek Fewster, Johanna Seppä, Tytti Eronen, Tuija Kuusela, Marjut Mäkelä, Kari-Matti Piilahti, Anna-Kaarina Kippola, Satu Siponen, Saija Pelvas, Pia Ruuttu, Kirsi Luomajoki, Katja Vuoristo
87371. Alue 1, taso 2, ruudut 824 - 832/517 - 526, E - W, PP
87372. Alue 1, taso 2, ruudut 827 - 835/521 - 526, SE - NW, PP
87373. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Ismo Malinen, Eija Puistomaa, Tuula Yli-Lääkkölä, Veli-Pekka Suhonen, Andres Tvauri, Petro Pesonen, Derek Fewster, Johanna Seppä, Teresa Töntsi, Raija Ylönen, Riikka Ihamäki, Pauliina Liljeblad, Mika Lavento, Harri Nyman, Magdalena af Hällström
87374. Koeoja 1, taso 2, ruudut 818/500 - 519, E - W, PP
87375. Alue 1, profiili N - S, ruudut 832 - 835/527, PP
87376. Alue 1, profiili N - S, ruudut 830 - 833/527, PP
87377. Alue 1, profiili N - S, ruudut 827 - 831/527, PP
87378. Alue 1, profiili N - S, ruudut 826 - 829/527, PP
87379. Alue 1, profiili N - S, ruudut 824 - 825/527, PP
87380. Alue 1, profiili N - S, ruudut 832 - 835/527, PP
87381. Koeoja 3, taso 0, ruudut 834/494 - 520, W - E, PP
87382. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/517 - 519, PP
87383. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/513 - 517, PP
87384. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/510 - 513, PP
87385. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/516 - 519, PP
87386. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/513 - 517, PP
87387. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/510 - 513, PP
87388. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/506 - 509, PP
87389. Koeoja 1, profiili W - E, ruudut 818/504 - 507, PP
87390. Hauta, alue 1, taso 3, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP
87391. Liesi, alue 1, taso 4, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5, W - E, ML
87392. Hauta, alue 1, taso 4, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP
87393. Hauta, alue 1, taso 4, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP

87394. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5, W - E, ML
87395. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5,
profiili W - E, x=831.5, y=523.5 - 525.5, PP
87396. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5,
profiili W - E, x=831.5, y=523.5 - 525.5, PP
87397. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5,
profiili W - E, x=831.5, y=523.5 - 525.5, PP
87398. Koeoja 3, yläosa, taso 2, ruudut 834/509 - 520, W - E, ML
87399. Työkuva, liesi, alue 1, PP
87400. Työkuva, hauta, alue 1, PP
87401. Työkuva, koeoja 3, PP
87402. Työkuva, koeoja 3, PP
87403. Työkuva, suokairaus, PP
87404. Työkuva, suokairaus, PP
87405. Työkuva, suokairaus, PP
87406. Alue 2, taso 3, panoraama, ruudut 792 - 799/479 - 483, SE - NW, PP
87407. Alue 2, taso 3, panoraama, ruudut 792 - 799/474 - 479, E - W, PP
87408. Hauta, alue 1, taso 4.5, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, PP
87409. Koeoja 3, taso 1, ruudut 834/480 - 483, E - W, PP
87410. Liesi, alue 1, taso 4, ruudut 830 - 831.5/523.5 - 525.5, W - E, ML
87411. Hauta, alue 1, taso 5, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, ML
87412. Liesi, alue 1, taso 4.3, ruudut 830.5 - 831.5/523.5 - 525.5, S - N, ML
87413. Koeoja 3, alaosa, taso 2, ruudut 834/494 - 505, E - W, PP
87414. Koeoja 3, taso 2, ruudut 834/480 - 483, E - W, PP
87415. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 830 - 831.5/523 - 525, W - E, PP
87416. Hauta, alue 1, taso 5.5, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP
87417. Koeoja 2, profiili W - E, ruudut 798/472 - 474, ML
87418. Koeoja 2, profiili W - E, ruudut 798/470 - 472, ML
87419. Koeoja 2, profiili W - E, ruudut 798/468 - 470, ML
87420. Koeoja 2, profiili W - E, ruudut 798/466 - 468, ML
87421. Koeoja 2, profiili W - E, ruudut 798/464 - 466, ML
87422. Liesi, alue 1, taso 6, ruudut 830 - 832/523 - 524, SW - NE, PP
87423. Hauta, alue 1, taso 6, ruudut 824 - 827/523 - 524, S - N, PP
87424. Koeoja 3, taso 3, ruudut 834/494 - 519, E - W, PP
87425. Koeoja 3, taso 3, ruudut 834/480 - 483, E - W, PP
87426. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Derek Fewster, Mika Lavento, Tarja Pennanen, Ulla Toropainen, Alpo Pennanen,
Johanna Seppä, Tuula Rantonen, Petri Uusitalo, Eeva-Liisa Hirvonen, Anja Ikonen, kuv. PP

DIALUETTELO

Kuvaajat: ML = Mika Lavento, PP = Petro Pesonen

24226. Yleiskuva, panoraama, NE - SW, ML
 24227. Yleiskuva, panoraama, N - S, ML
 24228. Yleiskuva, panoraama, NW - SE, ML
 24229. Pintaturpeen poisto, alue 1, N - S, ML
 24230. Alue 1, krs 1, yksityiskohtakuva taltasta in situ, ML
 24231. Alue 1, taso 1, ruudut 824 - 834/521 - 525, S - N, ML
 24232. Alue 1, N - S -profiili 831.5 - 832.5/527, PP
 24233. Punamulta alueella 2, krs 1, ruutu 795/476, E - W, ML
 24234. Keramiikkaa ruudussa 798 - 799/479, alue 2, krs 1, ML
 24235. Alue 2, taso 1, SE - NW, PP
 24236. Alue 2, taso 1, SE - NW, PP
 24237. Koeoja 2, taso 1, E - W, PP
 24238. Alue 2, krs 1.3, punamaaläikkä ruuduissa 795/476 - 477, S - N, ML
 24239. Koeoja 1, taso 2, E - W, PP
 24240. Koeoja 2, taso 2, W - E, ML
 24241. Koeoja 3, yläosa, taso 1, W - E, ML
 24242. Koeoja 3, ruudut 834 - 835/480 - 483, taso 3, E - W, PP
 24243. Hauta, alue 1, taso 3, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, ML
 24244. Hauta, alue 1, taso 4, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, PP
 24245. Hauta, alue 1, taso 4.5, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, PP
 24246. Hauta, alue 1, taso 5, ruudut 824 - 827/523 - 525, S - N, ML
 24247. Liesi, alue 1, taso 3, ruudut 830 - 832.5/523.5 - 525.5, N - S, PP
 24248. Liesi, alue 1, taso 4, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5, W - E, ML
 24249. Liesi, alue 1, taso 4, eteläpuoli, ruudut 830 - 831.5/523.5 - 525.5, NW - SE, ML
 24250. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5, W - E, ML
 24251. Liesi, alue 1, taso 5, ruudut 830 - 831.5/523 - 524, SW - NE, PP
 24252. Liesi, alue 1, taso 6, ruudut 830 - 832/523 - 524, SW - NE, PP
 24253. Liesi, alue 1, E - W -profiili 831.5/523.5 - 525.5, taso 6,
 ruudut 831.5 - 832.5/523.5 - 525.5, N - S, PP
 24254. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Derek Fewster, Mika Lavento, Tarja Pennanen, Ulla Toropainen, Alpo Pennanen,
 Johanna Seppä, Tuula Rantonen, Petri Uusitalo, Eeva-Liisa Hirvonen, Anja Ikonen, kuv. PP
 24255. Työkuva alueella 2, ML
 24256. Työkuva alueella 2, PP
 24257. Työkuva alueella 1, PP
 24258. Työkuva Johanna Seppä, PP
 24259. Työkuva Tuija Kuusela, PP
 24260. Työkuva, seulontaa, PP
 24261. Työkuva, kairaseulontaa, PP
 24262. Työkuva, kairaseulontaa, PP
 24263. Työkuva, kairaseulontaa, PP
 24264. Työkuva, kairaseulontaa, PP

FOSFAATTINÄYTTEET

NRO	SARJA	X	Y	KRS	P1	P2
2	1.00	47000	84560		115	100
3	1.00	48000	84560		98	85
4	1.00	49080	84560		179	156
5	1.00	50000	84560		164	145
6	1.00	50580	84560		176	155
7	1.00	52000	84560		337	330
8	1.00	53000	84560		262	240
9	1.00	54000	84560		263	240
10	1.00	47000	85560		155	135
11	1.00	48000	85560		122	100
12	1.00	49040	85560		191	170
13	1.00	50000	85560		147	130
14	1.00	50580	85560		134	120
15	1.00	52000	85560		134	120
16	1.00	53000	85560		272	250
17	1.00	54000	85560		227	210
18	1.00	47000	86560		145	125
19	1.00	48000	86560		266	300
20	1.00	49060	86560		187	165
21	1.00	50000	86560		162	140
22	1.00	50580	86560		160	140
23	1.00	52000	86560		181	160
24	1.00	53000	86560		264	145
25	1.00	46040	88000		93	80
26	1.00	46560	88000		65	50
27	1.00	49000	88000		131	100
28	1.00	50000	88000		187	160
29	1.00	50580	88000		158	140
30	1.00	52000	88000		267	250
31	1.00	53000	88000		315	300
32	1.00	46000	80000		199	170
33	1.00	47000	80000		346	245
34	1.00	47500	80000		218	190
35	1.00	48000	80000		356	350
36	1.00	50000	80000		155	135
37	1.00	51000	80000		251	230
38	1.00	52000	80000		132	110
39	1.00	53000	80000		250	230
40	1.00	46000	79000		219	190
41	1.00	47000	79000		182	160
42	1.00	48000	79000		431	425
43	1.00	50000	79000		238	220
44	1.00	51000	79000		232	205
45	1.00	50000	77000		183	160

46	1.00	51000	77000	237	220
47	1.00	52000	77000	255	240
48	1.00	53000	77000	254	240
49	1.00	54000	77000	376	375
50	1.00	47560	76000	352	340
51	2.00	49000	76000	362	360
52	2.00	50000	76000	221	220
53	2.00	51000	76000	230	230
54	2.00	52000	76000	409	410
55	2.00	53000	76000	236	235
56	2.00	54000	76000	459	440
57	2.00	48040	75000	312	310
58	2.00	49000	75000	290	290
59	2.00	50000	75000	236	230
60	2.00	51000	75000	245	250
61	2.00	52000	75000	313	310
62	2.00	53000	75000	371	370
63	2.00	54000	75000	353	350
64	2.00	48000	74000	352	350
65	2.00	49000	74000	237	240
66	2.00	50000	74000	362	360
67	2.00	51000	74000	314	310
68	2.00	52000	74000	367	370
69	2.00	53000	74000	338	340
70	2.00	54000	74000	342	340
71	2.00	55000	74000	458	450
72	2.00	48000	73000	318	320
73	2.00	49000	73000	300	300
74	2.00	50000	73000	315	310
75	2.00	51000	73000	240	240
76	2.00	52000	73000	295	300
77	2.00	53000	73000	506	490
78	2.00	54000	73000	551	520
79	2.00	55000	73000	600	560
80	2.00	46000	72000	275	275
81	2.00	47000	72000	356	350
82	2.00	48000	72000	270	270
83	2.00	49000	72000	292	280
84	2.00	50000	72000	407	410
85	2.00	51000	72000	347	350
86	2.00	52000	72000	485	470
87	2.00	53000	72000	609	570
88	2.00	54000	72000	303	300
89	2.00	55000	72000	76	80
90	2.00	50000	71000	332	330
91	2.00	50000	70000	349	350
92	2.00	50000	69000	334	330
93	2.00	79800	46200	185	190
94	2.00	79800	46400	173	170
95	2.00	79800	46600	384	380
96	2.00	79800	46800	117	120
97	2.00	79800	47000	401	400
98	2.00	79800	47200	334	340

99	2.00	79800	47400	356	355
100	3.00	80000	46200	195	200
101	3.00	80000	46400	194	200
102	3.00	80000	46600	516	520
103	3.00	80000	46800	264	270
104	3.00	80000	47000	345	350
105	3.00	80000	47200	285	290
106	3.00	80000	47400	51	55
107	3.00	80000	47600	256	260
108	3.00	80000	47800	615	615
109	3.00	80000	48000	336	340
110	3.00	80000	48200	417	415
111	3.00	80000	48400	473	470
112	3.00	82590	52395 4.5	4	4
113	3.00	82590	52395 5	38	40
114	3.00	82590	52395 5.5	19	20
115	3.00	82590	52395	78	70
116	3.00	82590	52395 6.5	123	125
117	3.00	82495	52350 4.5	93	100
118	3.00	82495	52350 5	114	120
119	3.00	82495	52350 5.5	115	120
120	3.00	82495	52350	99	105
121	3.00	82495	52350 6.5	151	155
122	3.00	82480	52435 4.5	137	140
123	3.00	82480	52435 5	108	120
124	3.00	82480	52435 5.5	85	90
125	3.00	82480	52435	122	125
126	3.00	82480	52435 6.5	141	150

NÄYTELISTA

KM 26432						
* 1080	Näyte 1	Hiilinäyte, alue 1, liesi 4.krs	x=	y=	z= 84,0	
* 1081	Näyte 2	Hiilinäyte, alue 1, liesi 6.krs	x=831,40	y= 524,90	z= 84,0	
1082	Näyte 3	Hiilinäyte, alue 1, liesi 6.krs	x=831	y= 524	z=	
		Lieden keskeltä, pohjalta				
1083	Näyte 4	Hiilinäyte, alue 1, liesi	x=831,10	y= 525,00	z=	
1084	Näyte 5	Hiilinäyte, alue 1, liesi	x=831,40	y= 524,45	z=	
		Lieden reunakivien alta				
1085	Näyte 6	Hiilinäyte, alue 1, liesi	x=831,90	y= 525,10	z= 83,86	
		Lieden ulkoreunalta				
* 1086	Näyte 7	Hiilinäyte, alue 1, "hauta" 4.krs	x=824-827	y= 523-525	z= 84,0	
		Haudan pohjaosasta				
* 1087	Näyte 8	Hiilinäyte, alue 2, hajonnut liesi ?	x=799	y= 480	z= 82,0	
** 1088	Näyte 9	Maanäyte, alue 1, liesi 4.krs	x=	y=	z=	
		Kivikehän sisältä palaneelta alueelta				
** 1089	Näyte 10	Maanäyte, alue 1, liesi 5.krs	x= 831,30	y= 524,75	z=	
** 1090	Näyte 11	Maanäyte, alue 1, liesi 5.krs	x=	y=	z=	
** 1091	Näyte 12	Maanäyte, alue 1, liesi 6.krs	x= 831,40	y= 524,80	z=	
** 1092	Näyte 13	Maanäyte, alue 1, liesi 6.krs	x= 831,40	y= 524,90	z=	
** 1093	Näyte 14	Maanäyte, alue 1, liesi 6.krs	x= 831	y= 524	z=	
1094	Näyte 15	Maanäyte, alue 2, 2.krs	x= 795,30	y= 476,60	z= 81,90	
** 1095	Näyte 16	Maanäyte, alue 2, 3.krs	x= 797,50	y= 482,00	z= 81,90	
** 1096	Näyte 17	Maanäyte, alue 2, 3.krs	x= 799	y= 480	z=	
** 1097	Näyte 18	Maanäyte, alue 1, 3.krs	x= 824	y= 523	z=	
		Likamaaläikkä				

* = näyte ajutettavana Helsingin yliopiston radiobitiläpöytälaboratoriossa

** = makrofossiilinäyte

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

kuva 1. 87307. Yleiskuva, alue 1 ja koeja 1, S → N,
M. Lavento

kuva 2.

87315. Alue 1 turpeen poiston jälkeen, ruudut 824-835/
521-526, SE → NW, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

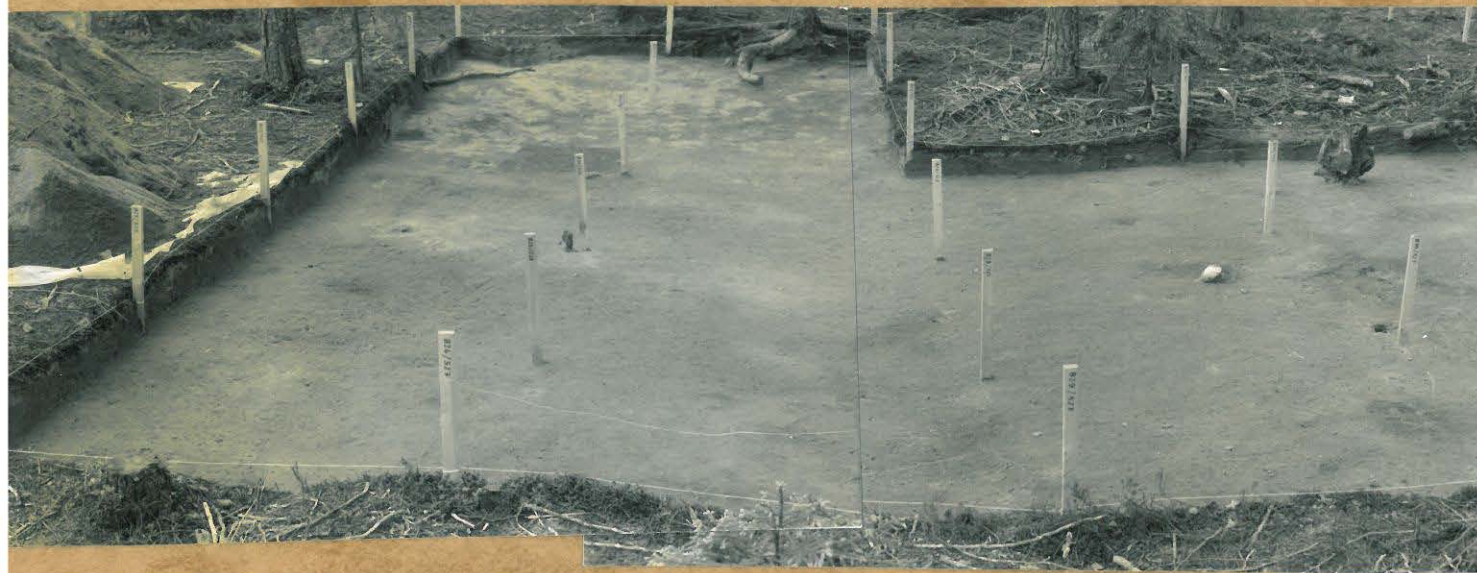
73

kuva 3. Alue 1, taso 1, panoraama, S→N, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

74

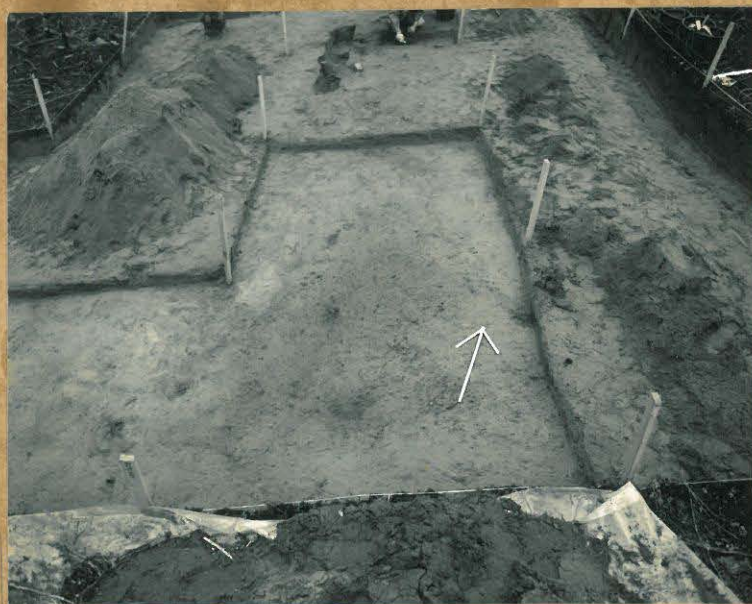
87340.

87341.

87342.

Kuva 4. Alue 1, taso 2, panoraama, E → W, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ [7] PÖRRINMÖKKI 1991

kuva 5. 87361. Hauta, alue 1, taso 3, ruudut 824-827/
523-525, S→N, P. Pesonen

kuva 6. 87392. Hauta, alue 1, taso 4, ruudut
824-827/523-525, S→N, P. Pesonen

kuva 7. 87400. Työkuvaa, hauta. Tuula Rantonen,
kuv. P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

kuva 8. 87364. Liesi, alue 1, taso 3, ruudut 830-832,5/
523,5-525,5, E→W, P. Pesonen

kuva 9. 87397. Liesi, alue 1, taso 5, profiili E→W 831,5/523,5-525,5,
ruudut 831,5-832,5/523,5-525,5. P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ [7] PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 10. 87410. Liesi, alue 1, taso 4, eteläpuoli, ruudut 830-831.5/
523.5-525.5, W→E, M. Lavento

Kuva 11. 87415. Liesi, alue 1, taso 5, eteläpuoli, ruudut 830-831.5/
523.5-525.5, W→E, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 12. 87399. Työkuvaa, liesi, Satu Siponen, kuv. P. Pesonen

Kuva 13. 87374. Koeaja 1, taso 2, ruudut 818/500-519,
E → W, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 14. 87353. Työkura, turpeen poistoa,
koeja 3, kuv. P. Pesonen

Kuva 15. 87362. Koeja 3, taso 1, ruudut
834/494-520, E→W, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 16. 87424. Koeaja 3, taso 3, ruudut
834/494-519, E → W, P. Pesonen

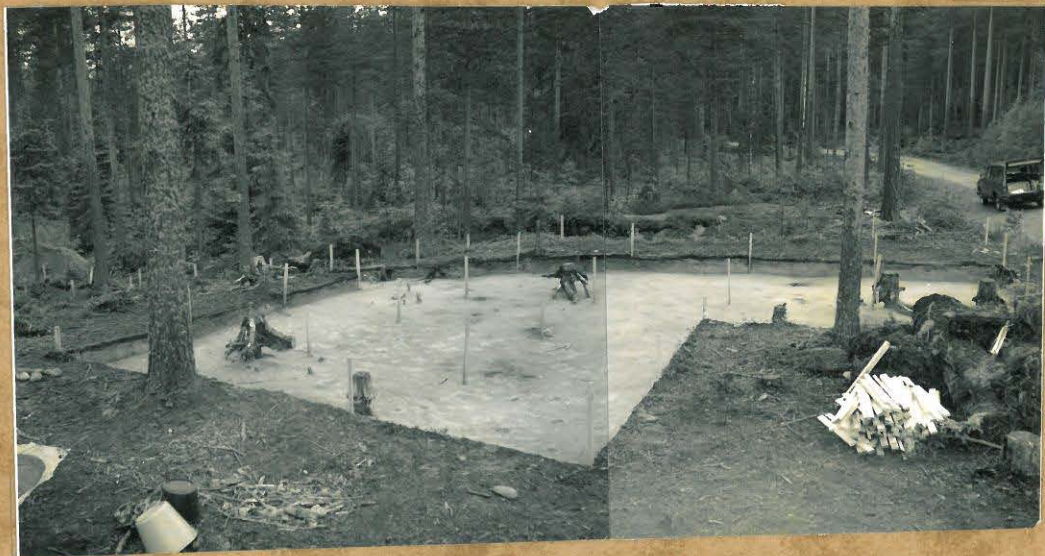

Kuva 17. 87425. Koeaja 3, taso 3, ruudut 834/480-483, E → W,
P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 18. 87346. Työkuvaa, alue 2, kuv. P. Pesonen

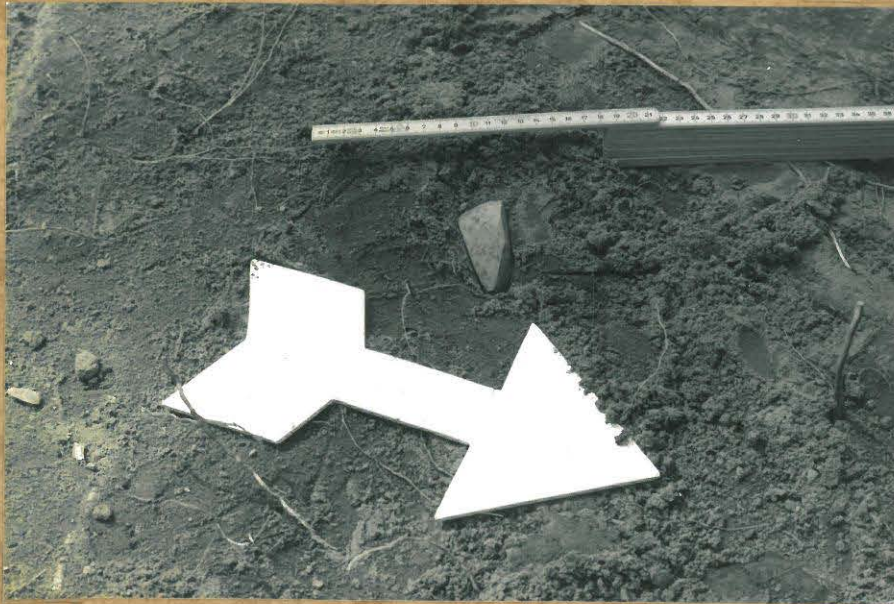

87355.

87356.

Kuva 19. Alue 2, taso 2, panoraamaa, SE → NW, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ [7] PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 20. 87318. Löytö 1, taltta in situ, alue 1, krs 1, ruutu
834/525, P. Pesonen

Kuva 21. 87333. Keramiikka in situ ruuduissa 798-799/479, Alue 2,
krs 1, P. Pesonen

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 22. 87373. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Ismo Malinen, Eija Puistomaa, Tuula Yli-Lääkkölä, Veli-Pekka Suhonen, Andres Tvauri, Petro Pesonen, Derek Fewster, Johanna Seppä, Teresa Töntsi, Raija Ylönen, Riikka Ihamäki, Pauliina Liljeblad, Mika Lavento, Harri Nyman, Magdalena af Hällström

Kuva 23. 87370. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Petro Pesonen, Mika Lavento, Derek Fewster, Johanna Seppä, Tytti Eronen, Tuija Kuusela, Marjut Mäkelä, Kari-Matti Piilahi, Anna-Kaarina Kippola, Satu Siponen, Saija Pelvas, Pia Ruutto, Kirsi Luomajoki, Katja Vuoristo

RÄÄKKYLÄ 7 PÖRRINMÖKKI 1991

Kuva 24. 87426. Ryhmäkuva: Anne Vikkula, Derek Fewster, Mikka Lavento, Tarja Pennanen, Ulla Toropainen, Alpo Pennanen, Johanna Seppä, Tuula Rantonen, Petri Uusitalo, Eeva-Liisa Hirvonen, Anja Ikonen

RÄÄKKYLÄ - KITEE 1991

Luuanalyysi 18.3.1992 Pirkko Ukkonen

Aineisto oli niukka ja hajanainen, minkä vuoksi lajitasoisten määritysten lukumäärä jäi vähäiseksi. Aineistosta määritettiin yhteensä 71 fragmenttia, jotka jakaantuivat seuraavasti:

Ruminantia sp. (märehtijä)	1 fr.
Mammalia sp. (nisäkäs)	2 fr.
Aves sp. (lintu)	1 fr.
Esox lucius (hauki)	8 fr.
Perca fluviatilis (ahven)	1 fr.
Cyprinidae sp. (särkikala)	1 fr.
Teleostei sp. (luukala)	<u>57 fr.</u>

yht. 71 fr.

Parhain terveisin

Pirkko Ukkonen

RÄÄKKYLÄ - KITEE 1991

Luuanalyysi 18.3.1992 Pirkko Ukkonen

RÄÄKKYLÄ Pörrinmökki (KM 26432)

26432:

276	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei sp.
691	1	dentale sin. ant. fr.	Esox lucius
	1	dentale fr.	"
	3	dentale, dens	"
	1	palatinum fr.	"
	1	operculare sin. fr.	Perca fluviatilis
	2	costa prox. fr.	Teleostei sp.
	3	lepidotrichia prox. fr.	"
	34	costa/lepidotrichia fr.	"
	5	vertebra fr.	"
991	1	dentale sin. fr.	Esox lucius
1079	1	cranium, os petrtosum (mahdollisesti resentti)	Mammalia sp.

RÄÄKKYLÄ Jaamankangas Lappalaissuo (KM 26436)

26436:

5	1	costa fr.	Mammalia sp. ?
	2	vertebra fr.	Teleostei sp.
13	1	humerus dex. dist. fr.	Aves sp.
	3	vertebra fr.	Teleostei sp.
31	1	vertebra fr.	Teleostei sp.

RÄÄKKYLÄ Jaamankangas Mikinsärkkä (KM 26437)

26437:

6	1	maxillare dex. fr.	Esox lucius
	3	vertebra fr.	Teleostei sp.

RÄÄKKYLÄ Jaamankangas Rantala (KM 26438)

26438:

7	1	dens, substantia adamantina fr. (mahdollisesti resentti)	Ruminantia sp.
---	---	---	----------------

KITEE Jaamankangas Sarvisuo (KM 26558)

26558:

6	1	scapula fr.	Cyprinidae sp.
	3	vertebra fr.	Teleostei sp.

HELSINGIN YLIOPISTON
 AJOITUSLABORATORIO
 PL 11, (Snellmaninkatu 3)
 00014 Helsingin yliopisto
 Puh. 191 3436

Museovirasto
 Arkeologian osasto

AJOITUSTULOKSIA

Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
Rääkkylä, Pörrin mökki			
Hel-3222	näyte 1, liesi 1	-26.0	5270 \pm 100
Hel-3223	näyte 2, liesi 1	-25.7	5090 \pm 100
Hel-3224	näyte 3, punamultahauta	-25.7	5640 \pm 100
Hel-3225	näyte 4, hajonnut liesi	-25.4	490 \pm 100
Suomussalmi			
Hel-3231	KM 26391:130	-25.5	3100 \pm 110
Hel-3232	KM 26392:15	-25.7	2130 \pm 100
Hel-3233	KM 26391:125	-24.9	1490 \pm 120

Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja vertailu-mittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa PDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppi-fraktioitumiseen vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

Helsingissä 12.2.1993

 Högne Jungner

RÄÄKKYLÄ PÖRRINMÖKKI KASVIJÄÄNTEET 1991

Pirjo Jussila , kesäkuu 1992

KM 26432:1088

Näyte 9 Alue 1

Liedestä kivikehän sisältä

+ palaneesta alueesta

krs 4

kuonaa 7

Cenococcum sieni-itiöitä 1

KM 26432:1089

Näyte 10 Alue 1

Liesi; x831,36; y524,75

krs 5

kuonaa 5

Cenococcum sieni-itiöitä 1

havupuuhiiltä 10

tunnistamaton hiiltynyt siemen

KM 26432:1090

Näyte 11 Alue 1

Liesi

krs 5

kuonaa 11

Cenococcum sieni-itiöitä 1

havupuuhiiltä 10

KM 26432:1091

Näyte 12 Alue 1

Liesi; x831,40; y524,80

krs 6

kuonaa 6

havupuuhiiltä 10

KM 26432:1092

Näyte 13 Alue 1

Liesi

krs 6

kuonaa 12

Cenococcum sieni-itiöitä 6

KM 26432:1093

Näyte 14 Alue 1

Liesi; x831; y524

krs 6

hiiltynyt sianpuolukan siemen
(Arctostaphylos uva-ursi)

kuonaa 7

Cenococcum sieni-itiöitä 1

KM 26432:1095
 Näyte 16 Alue 2
 x797,50; y482,00; z173
 taso 3

hiiltyneitä heinän siemeniä 2
 (Poaceae)
 kuonaa 31
 hiiltyneitä männyn neulaspohjia 3
 " " kävyn katkelmia 5
 Cenococcum sieni-itiöitä 15
 havupuu- ja lehtipuuhiiltä

KM 26432:1096
 Näyte 17 Alue 2
 x799; y480
 krs 3

hiiltynyt mustikan kukka 1
 (Vaccinium myrtillus)
 kuonaa 20
 hiiltyneitä männyn neulaspohjia 1
 " " kävyn katkelmia 1
 hiiltynyttä männyn kaamaa 4
 Cenococcum sieni-itiöitä 6

KM 26432:1097
 Näyte 18 Alue 1
 Likaläikkä; x824; y523
 krs 3

hiiltynyt sianpuolukan siemen
 hiiltynyt heinän siemen
 kuonaa 8
 hiiltynyttä männyn kaamaa 2
 Cenococcum sieni-itiöitä 1